

5^e

CELLO

BIENNALE

AMSTERDAM

2014

cello & voice

impressie



Amaryllis Dieltiens, Roel Dieltiens, Johannes Moser, Louise Hopkins, Maarten Mostert, Laurence Lesser, Boris Nedialkov, Rolando Fernandez Lara, Frans Helmerson, Anton Mecht Spronk



Apocalyptica



Jean-Guihen Queyras, Cappella Amsterdam



Masterclass 2CELLOS



De vijfde Cello Biënnale: groter, diverser, internationaler en nóg drukker!

De vijfde editie van de Cello Biënnale Amsterdam (17-25 oktober 2014) was als feestelijke jubileum editie groter, diverser, internationaler en drukker dan ooit. Tijdens het negen dagen durende festival werden bij 77 concerten, masterclasses en presentaties in het Muziekgebouw aan 't IJ en het Bimhuis 26.710 bezoeken geteld. Veel concerten raakten uitverkocht. De zaalbezetting was 87%. Het festivalthema *Cello & Voice* deed de cello zingen met vele vocale solisten en koor. Orkesten, ensembles en 47 cellosolisten uit binnen- en buitenland gaven concerten in vele muzikale genres: de nieuwste muziek (14 premières), geliefd klassiek repertoire, muziektheater, pop (het eerste concert in Nederland van YouTube-hit 2CELLOS), wereldmuziek, jazz, metal en impro.

'Amsterdam's Biennale is a labour of love infused with great quantities of passion, dedication and more ...'

The Strad, november 2014

Nationaal Cello Concours

Ook het Nationaal Cello Concours voor Nederlandse of in Nederland studerende buitenlandse cellostudenten werd voor de vijfde keer gehouden. Het elke keer groter wordende aantal aanmeldingen en het door de internationale jury onderkende hoge niveau onderstrepen het toenemende belang van dit belangrijke onderdeel van de Cello Biënnale.

Internationaal

De Cello Biënnale Amsterdam is het internationale trefpunt geworden van cellisten uit de hele wereld. Musici en bezoekers kwamen uit 24 landen.

Het internationale karakter van het festival werd nog verder versterkt door de aanwezigheid van groepen studenten van de conservatoria van Beijing, Boston, Detmold, Dublin, Freiburg, Helsinki, Keulen, Londen en Parijs.

Het festivalboek was voor het eerst ook in een volledig Engelse editie beschikbaar.

Aan het festival gingen bijzondere evenementen vooraf zoals het minifestival **Cello & Film** in filminstituut EYE, de presentatie en fototentoonstelling in de Openbare Bibliotheek Amsterdam van **Cello.Tien Gedichten** en educatieve projecten zoals de **Hello Cello Dagen** in Eindhoven, Zwolle en Den Haag en het celloproject **De Bestorming** op Amsterdamse basisscholen. Daar werden nog eens ruim 3000 bezoekers geteld.

Twee weken na de Biënnale vond in het Muziekgebouw aan 't IJ het uitgestelde concert plaats van de Finse cello-metalband Apocalyptica. Ook dat concert was uitverkocht.

'Het grootste cello-evenement ter wereld is een Grande Parade van meer dan veertig cellisten, er klinken 14 wereldpremières. De programmering is extreem gevarieerd en strekt zich uit tot opera, jazz, pop, metal en film (in EYE).'

NRC, 20 oktober 2014

Programmering en Concerten

Cello & Voice

De cello is volgens velen het instrument waar je het mooist op kan zingen. De cello zingt zoals wij. Het bereik komt overeen met de menselijke stem en dat verklaart wellicht de grote populariteit van de cello. Het festivalthema *Cello & Voice* combineerde de cello met de menselijke stem in vele programma's en in verschillende muziekgenres.

Uit het weinig bekende maar prachtige repertoire voor cello en koor bracht Cappella Amsterdam als **Ensemble in Residence** drie verschillende programma's met titels als *Stabat Mater*, *Gesang der Geister* en *Sonnengesang*. Hoogtepunt was ongetwijfeld, onder leiding van Daniël Reuss, het hemelse *Sonnengesang* van Sofia Goebaidoelina, met Jean-Guihen Queyras als solist. Maar ook de - veelal spirituele - composities van John Tavener, Arvo Pärt, Peteris Vasks, Knut Nystedt, Luc van Hove en Rudi Tas ontroerden een groot publiek.

Met zeven verschillende cellisten en Cello8ctet Amsterdam presenteerde Cappella Amsterdam werken van componisten als Heitor Villa-Lobos, Franz Schubert en Anton Arenski maar ook nieuw werk van Hans Koolmees en Luc van Hove.

'Ook de vijfde Cello Biënnale Amsterdam levert weer een duizelingwekkende staalkaart van wat er op een violoncel mogelijk is.' Parool, 20 oktober 2014



Salome Kammer, Symfonieorkest v.h. Conservatorium van Amsterdam, Judith Kubitz

Nieuw

In veel concerten was 'cello en stem' de rode draad. Direct in het Openingsconcert speelde het Nederlands Kamer Orkest het nieuwe *Forlorn* voor sopraan, cello en strijkers van de Zweedse componist Rolf Martinsson.

Speciaal voor deze Biënnale componeerde Richard Rijnvos het meesterlijke *barbara baccante* voor cello, stem en orkest. De hoofdrollen in dit muziektheatrale en door de pers juichend ontvangen werk waren voor cellist Nicolas Altstaedt en zangeres en actrice Salome Kammer (Volkskrant 5 sterren, NRC 4 sterren). Het orkest van het Conservatorium van Amsterdam zorgde met dirigente Judith Kubitz voor de juiste ambiance.

'Je kunt bijna niet anders dan houden van de cello. Het instrument is mooi getailleerd, wulps bijna en warm. En de toon komt uit diepten die doen vermoeden dat zich in het houten lijf een universum verschuilt.' Elsevier, oktober 2014

De Duitse Salomé Kammer had een belangrijke rol tijdens dit festival. Ze was de ster in twee wereldpremières en zong ook, begeleid door het eveneens Duitse Cello Duello, liederen van Kurt Weill. Samen met celliste Doris Hochscheid was ze soliste in een nieuw werk voor cello, stem en ensemble van de Koreaanse Seung-Ah Oh. Reinbert de Leeuw dirigeerde ASKO|Schönberg.

Een andere veel te beluisteren soliste was de jonge zangeres Nora Fischer. Zij toonde haar veelzijdigheid in vier verschillende programma's: van Late Night in het Bimhuis met als partners onder meer de cellisten Annie Tangberg en Emile Visser, via de Berceuse van Diepenbrock en Indiase muziek met het Kailash Ensemble tot het nieuw gecomponeerde ontroerende *Me to Feggari* van Calliope Tsoupaki met de vier cellisten van Amsterdam Sinfonietta. En nog veel méér componisten schreven **nieuwe werken** voor deze Biënnale, zoals Micha Hamel, Martijn Padding, Tom Trapp, Joël Bons, Milan Miloradovic, Göran Fröst en Chiel Meijering.

De Biënnale nam ook het initiatief tot **nieuw muziektheater**. Silbersee (voorheen Vocaallab) maakte voor de Biënnale samen met de cellisten Annie Tangberg en Jan Willem Troost, de zangeres Sylvie Merck en de acteur Maarten Vinkenoog de productie *Schaduw van Pessoa - een fado-opera*.

De inmiddels traditionele concertserie **Bach & Breakfast** - zes ochtenden beginnen met een ontbijtje en een cellosuite van J.S.Bach - presenteerde weer zes 'nieuwe' solisten. De zes cellosuites werden deze keer uitgevoerd door Johannes Moser, Mischa Maisky, Jens Peter Maintz, Tatjana Vassiljeva, Nicolas Altstaedt en Jakob Koranyi.

Deze 'Feestelijke Vijfde' presenteerde **gevestigde namen** en vaste publiekstrekkingen als Mischa Maisky, Natalia Gutman, Jean-Guihen Queyras, Alban Gerhardt en Giovanni Sollima maar ook aanstormend internationaal cellotalent en mogelijk de **gevestigde namen van de toekomst**. Zoals de vier winnaars van de voorgaande vier edities van het Nationaal Cello Concours, Joris van den Berg, Amber Docters van Leeuwen, Joann Whang en Harriet Krijgh, die in een gezamenlijk en boeiend concert lieten horen in welke richting zij zich nu ontwikkelen en drie talenten van het Duitse topinstituut Kronberg Academy, Pablo Ferrández, Anastasia Kobekina en Edgar Moreau, die soloconcerten speelden van Ibert, Martinů en Gulda met het jongNBE.

De 5e Cello Biënnale Amsterdam werd afgesloten met een onvergetelijke avond, **Cello Coupé**, een non-stop programma van 90 minuten in de setting van een Parijs' Grand Café waarin alle nog op de Biënnale aanwezige musici het festival samenvatten in een denderend slotspektakel.

'Wie bij cello denkt aan klassieke muziek moet zeker eens gaan kijken: pop, metal, en wereldmuziek staan zonder waarschuwing op hetzelfde concert. Zo veelzijdig zie je de cello nergens.' Volkskrant, 20 oktober 2014



Mischa Maisky



Giovanni Sollima, Holland Baroque Society



Nora Fischer



Pablo Ferrández, jongNBE, Dick Verhoef



Cello8ctet Amsterdam



Jakob Koaranyi



Anton Mecht Spronk



Boris Nedialkov



Rolando Fernandez Lara



Nationaal Cello Concours

Het stimuleren, ontwikkelen en inspireren van jong talent is een essentieel onderdeel van de Cello Biënnale Amsterdam. Het **Nationaal Cello Concours** is daarbij het belangrijkste instrument. In drie rondes worden de deelnemers (maximaal 16) beoordeeld door een internationale vakjury en door het publiek. Net als in 2010 en 2012 was er een stijging van het aantal aanmeldingen. Voorafgaand aan de Eerste ronde maakte de jury van het Concours op basis van ingezonden video's een selectie van 15 kandidaten die mochten deelnemen aan de Eerste ronde op vrijdag 17 en zaterdag 18 oktober.

Van de vijftien kandidaten kwamen er acht uit Nederland, de overige cellisten waren buitenlandse studenten die in Nederland studeren. In de Eerste en Tweede ronde presenteerden zij zich voor de internationale jury en een talrijk publiek. De drie uiteindelijke finalisten speelden in een bomvolle Grote Zaal van het Muziekgebouw aan 't IJ allen het Eerste celloconcert in a van Camille Saint-Saëns met het Symfonie Orkest van het Conservatorium van Amsterdam onder leiding van de Japanse dirigent Junichi Hirokami.

De eerste prijs werd gewonnen door de 20-jarige Anton Mecht Spronk. Hij ontving ook de Publieksprijs én de Prijs voor de beste vertolking van de opdrachtcompositie, die dit jaar werd geschreven door Micha Hamel.

De Laureaten van het Nationaal Cello Concours 2014

Eerste Prijs	Anton Mecht Spronk (1994)
Tweede Prijs	Boris Nedialkov (1992) Bulgarije
Derde Prijs	Rolando Fernandez Lara (1990) Cuba

De Aanmoedigingsprijs ging naar de 16-jarige **Jan Oppelaar**. De internationale jury onder voorzitterschap van Jan Willem Loot (oud-Algemeen Directeur van het Koninklijk Concertgebouworkest en het Orchestre National de France) was zeer opgetogen over het grote aantal deelnemers en hun hoge kwaliteit. De laureaten ontvangen geldprijzen, krijgen concerten aangeboden en gaan kosteloos masterclasses volgen aan de Duitse Kronberg Academy. Daarnaast geeft de Biënnale de laureaten begeleiding en advies op onderwerpen die voor jong toptalent van belang kunnen zijn zoals carrièreplanning, programmering en publieksopbouw. Alle 15 deelnemers ontvingen een set Kaplan Cello Strings, ter beschikking gesteld door D'Addario.

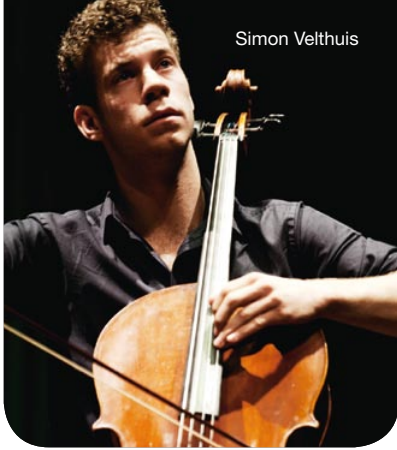
Jury Nationaal Cello Concours 2014

Roel Dieltiens	België
Dmitri Ferschtman	Rusland/Nederland
Frans Helmerson	Zweden
Louise Hopkins	Engeland
Laurence Lesser	Verenigde Staten
Johannes Moser	Duitsland
Jan Willem Loot	Nederland (voorzitter)
Patty Hamel	Nederland (secretaris)

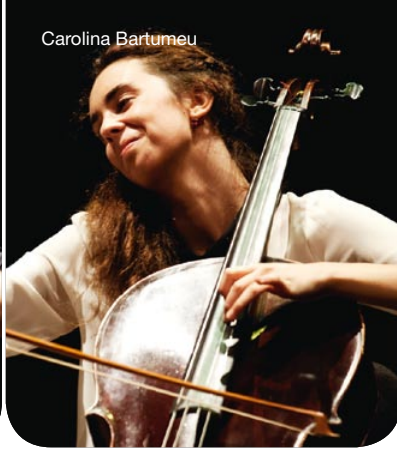
Anastasia Feruleva



Simon Velthuis



Carolina Bartumeu



Carlos Leal Cardin



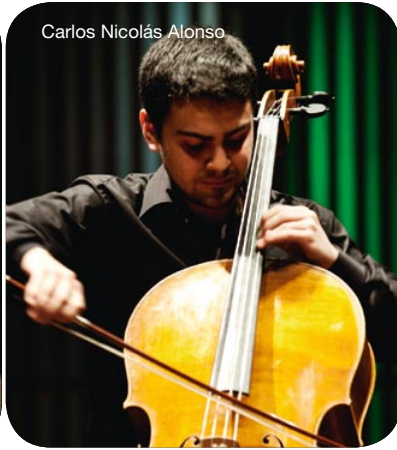
Bas Jongen



Irene Kok



Carlos Nicolás Alonso



Emma Kroon



Jury Nationaal Cello Concours 2014

Jan Oppelaar



Wytske Holtrop



João Paulo Moreira Valpaços



Rosette Kruisinga



Anton Mecht Spronk, Symfonieorkest van het Conservatorium van Amsterdam, Junich Hirokami

Masterclasses

De Cello Biënnale presenteerde een uitgebreid internationaal masterclass programma. Studenten uit binnen- en buitenland konden zich aanmelden voor één van de **vijftien masterclasses** die verspreid over zeven dagen werden gegeven door befaamde pedagogen en solisten die ook op de concerten te beluisteren waren. Er waren masterclasses van Natalia Gutman, Gary Hoffman, Jens Peter Maintz, Mischa Maisky, Alban Gerhardt, Jean-Guihen Queyras, Dmitri Ferschtman, Wolfgang Emanuel Schmidt, Laurence Lesser, Giovanni Sollima, Frans Helmerson, Johannes Moser, Anner Bijlsma en Louise Hopkins. Maar liefst 10 masterclasses waren volledig uitverkocht.

Luka Šulić en Stjepan Hauser, samen bekend als 2CELLOS, gaven een gratis toegankelijke masterclass in het Bimhuis. Daar moesten staanplaatsen worden gecreëerd om alle geïnteresseerden een plek te geven.



Jens Peter Maintz



Giovanni Sollima



Johannes Moser



Louise Hopkins



Mischa Maisky



Dmitri Ferschtman



Natalia Gutman



Gary Hoffman



Laurence Lesser



De Anner Bijlsma Award

De Cello Biënnale stelt een nieuwe grote internationale prijs in.

Ter ere van het tienjarig jubileum, om een stimulans te geven aan talentontwikkeling maar vooral om een grote cellist op een bijzondere manier te eren, besloot de Cello Biënnale Amsterdam een internationale oeuverprijs in het leven te roepen.

De prijs bestaat uit een geldbedrag van 50.000 euro dat wordt besteed aan talentontwikkeling en educatie op het gebied van de cello. De prijs zal eens in de zoveel tijd uitgereikt worden aan een persoon of instantie die zich op uitzonderlijke manier verdienstelijk heeft gemaakt voor de cello of het cellorepertoire.

In het persbericht dat de Cello Biënnale twee maanden voorafgaand aan de Biënnale uit deed gaan, werd de nieuwe prijs bekendgemaakt en ook aan wie de prijs voor het eerst zou worden toegekend, de in de hele wereld bekende *grand seigneur van de cello*: Anner Bijlsma.

Anner Bijlsma

Al meer dan vijftig jaar is Anner Bijlsma een voortdurende bron van inspiratie voor cellisten en andere musici over de hele wereld. Met ontelbare concerten, meer dan 200 plaatopnames, zijn voortrekkersrol op het gebied van de uitvoeringspraktijk en zijn masterclasses tijdens alle grote festivals en op bijna alle belangrijke conservatoria in de wereld heeft hij een grote internationale bekendheid.

Het concert tijdens de Biënnale op zondagavond 19 oktober ter ere van zijn **80^e verjaardag** was een prachtige gelegenheid hem de eerste Award uit te reiken.

De cellisten Lidy Blijdorp, Natalia Gutman, Jean-Guihen Queyras en Raphaël Pidoux brachten een hommage met muziek van Luigi Boccherini, Anton Arenski, Martijn Padding (speciaal gecomponeerd voor deze gelegenheid), Ludwig van Beethoven en David Popper.

Ter afsluiting van de eerste helft van het programma beklom Job Cohen, in zijn hoedanigheid als voorzitter van het bestuur van de

stichting die de Award beheert, het podium om Anner Bijlsma goedvol toe te spreken en hem na een spontane minutenlange staande ovatie van de volle zaal de prijs uit te reiken. Ook maakte hij op dat moment bekend dat de award, die tot dat moment de werktitel Cello Biënnale Amsterdam Award had, zijn naam zou gaan dragen: de **Anner Bijlsma Award**.

Naast de aanzienlijke geldprijs ontving Anner Bijlsma een fraai kunstwerk van de kunstenares Elena Beelaerts. Het kunstwerk toont onder andere een gravure, gevat in glas, van de strijkstok vasthoudende hand van Anner Bijlsma. Ook toekomstige laureaten zullen een door de kunstenaar gemaakte replica van dit kunstwerk ontvangen.

Als klap op de vuurpijl betrad aan het eind van het concert locoburgemeester van Amsterdam, Pieter Litjens, het podium om mee te delen dat 'Het Zijne Majesteit de Koning had behaagd... etc'. Tot zijn volkomen verrassing werd Anner Bijlsma benoemd tot **Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw** vanwege zijn uitzonderlijke artistieke verdiensten.

De feestelijke avond werd afgesloten door cellist Raphaël Pidoux en accordeoniste Élodie Soulard met virtuoze en charmante muziek van een andere aartsvader van de cello, David Popper.

De Stichting Anner Bijlsma Award wordt gevormd door Job Cohen (voorzitter), Julienne Straatman (vicevoorzitter), Anton Valk (secretaris), Tanja Nagel (penningmeester) en Marjoleine de Boorder (lid).

De prijs wordt mogelijk gemaakt door de Stichting Franse Akker en het Für Elise CBA Fonds.

De creatie van het kunstwerk van Elena Beelaerts werd mogelijk gemaakt dankzij een meerjarige donatie van het echtpaar Julienne Straatman en Robert Bausch.

De Cello Biënnale Amsterdam is een groot cellospektakel dat niet alleen de cello op het allerhoogste niveau laat horen maar ook met allerlei activiteiten het cellospelen wil stimuleren en zoveel mogelijk kinderen en jongeren met de cello en klassieke muziek in contact wil brengen. Voorafgaand en tijdens de Cello Biënnale zijn er diverse educatieve projecten waar jong en oud kan kennismaken met de cello. **Hello Cello!** is het vignet van al deze educatieve activiteiten.

Het Hello Cello Orkest

Honderdveertig kinderen en jongeren uit het hele land spelen samen in dit grote zoemende cello-orkest. Ze repeteerden in groepen in Den Haag, Zwolle, Eindhoven en Amstelveen voor een spetterend concert op zaterdag 18 oktober tijdens de Cello Biënnale in het Muziekgebouw aan 't IJ. Het orkest speelt speciaal gecomponeerde muziek, dit keer van de Amerikaans/Nederlandse componist Tom Trapp, die zijn muziek ook met het orkest instudeerde. Soliste was celliste Annie Tangberg. Op het programma stonden ook *Bauerntanz* van Miladen Miloradovic en *Song of the Birds* van de beroemde cellist Pablo Casals, die dat vaak speelde als een toegift.

Veertien cellostudenten van de conservatoria van Den Haag, Tilburg, Zwolle en Amsterdam assisteerden tijdens de repetities en op de grote dag van het concert.

Een aantal cellistjes hadden een dubbelrol als verslaggever. Ze maakten filmpjes en foto's die meteen op Facebook werden gezet en op de site van de Cello Biënnale.

Op zaterdagmiddag 18 oktober was het zover: het Muziekgebouw, overvol met papa's, mama's, broertjes, zusjes, opa's en oma's uit het hele land werd op stelten gezet door het **Hello Cello Orkest**.

De Bestorming

De Bestorming is het educatieproject van de Cello Biënnale voor Amsterdamse Basisscholen.

's Morgens in alle vroegte rijdt een vrachtwagen het schoolplein op. De laadklep gaat open en er springen acht cellisten uit... Een verrassingsoverval! Ze verspreiden zich over de school en maken overal muziek. Deze vrolijke, overrompelende bezetting van de school door de cellisten van Cello8ctet Amsterdam zet de toon voor wat er verder die dag gaat gebeuren. **De hele dag staat voor de hele school in het teken van de cello**, van de muzikale overval op het schoolplein, de onderbreking en het overnemen van de les, de ontvoering naar de Classic Express (een vrachtwagen als rijdende concertzaal) tot aan de presentatie met alle klassen samen.

Tijdens deze 'bezetting' van de school ervaren kinderen dat muziek een grote kracht heeft, dat je verhalen kunt vertellen met muziek, dat een cello en een mensenlichaam heel erg op elkaar lijken en dat je met een cello of met je eigen lichaam en stem alle geluiden kunt maken die je wilt.

De Bestorming werd voor het eerst uitgevoerd tijdens de Biënnale van 2012 en bleek zo'n **groot succes** dat samen met het Cello8ctet Amsterdam, Oorkaan, het Prinses Christina Concours en het Muziekgebouw aan 't IJ een vervolg werd ontwikkeld van dit schoolbrede project. Drie nieuwe scholen namen deel, Onze Wereld en de Knotwilg in de Bijlmer en de Rijk Kramerschool in Amsterdam-West.

Tijdens de Cello Biënnale kwamen de groepen 3 t/m 5 van deze scholen naar het Muziekgebouw aan't IJ voor de voorstelling **Cellostorm** van het Cello8ctet Amsterdam.

De groepen 6 t/m 8 gingen naar de workshop van de **Cello-Klankspeeltuin** waar je met klankinstallaties cellomuziek kon maken en waar ook in kleine groepjes celloles werd gegeven.

Een heel ander schoolproject vond plaats op de Amsterdamse Valentijnschool. Vier Biënnale bezoekende **Amerikaanse cellostudenten** van het befaamde New England Conservatory gingen naar de school om samen met cello docent Saskia LePoole



Hello Cello Orkest



Hello Cello Dag Eindhoven



Cello! Cello! Ma non Troppo.
Pepijn Meeuws, Emile Visser



Annie Tangberg, Hello Cello Orkest

een workshop te geven aan kinderen van het **Leerorkest**. Deze uitwisseling werd mede mogelijk gemaakt door de Amerikaanse Ambassade.

Hello Cello Dagen

De Hello Cello Dagen is een nieuw initiatief: In Zwolle, Den Haag en Eindhoven, waar het Hello Cello Orkest in groepen repeteert, organiseerden plaatselijke muziekinstellingen samen met de Cello Biënnale de **Hello Cello Dag: een mini cello festival** dat eruit ziet als een echte Cello Biënnale dag. De dag begint met *Bach & Breakfast*: een bekende cellist uit de regio speelt bij een ontbijtje een cellosuite van Bach. Dan is er een masterclass voor gevorderde jonge cellisten. Er is een kindervoorstelling, een optreden van het Hello Cello Orkest en nog veel meer. Het project werd gerealiseerd samen met de lokale partners Het Koorenhuis in Den Haag, Het Britten Jeugd Strijkorkest en ArtEZ in Zwolle en het Centrum voor de Kunsten in Eindhoven.

Kleuter- en kindervoorstellingen

Tijdens de Biënnale was er voor de jongste bezoekers de succesvolle kleutervoorstelling **Herrie in de Tent**, het muzikale kampeeravontuur van beer Teddy, gemaakt door de musici van Splendor, Michiel Weidner (cello), Jeannette Landré (fluit) en Petra Griffioen (viool).

Wat oudere kinderen (6+) hadden veel plezier bij de voorstelling **Cello! Cello! Ma non troppo**, speciaal voor de Cello Biënnale gemaakt door de cellisten Pepijn Meeuws en Emile Visser (Zapp4) en regisseur Jochem Stavenuiter.

De Klankspeeltuin in het Muziekgebouw aan 't IJ (7+ en volwassenen) stond in het teken van de cello. De klankinstallaties produceerden celloklinken, een cellist maakte samen met bezoekers een compositie, er werd een cellofilmpje vertoond en de cello kon worden uitprobeerde.



Chu-Yi Bing Ensemble (China)

Fringe

'Haal het maximale uit de Biënnale'

Onder het motto **'Haal het maximale uit de Biënnale'** presenteerde de Cello Biënnale een uitgebreid Fringe programma met veel (gratis) activiteiten.

Het meest in het oog springend was de dagelijkse drukbezochte **festivalmarkt** met tientallen stands van instrumentenbouwers, stokkenbouwers, muziekuitgevers, cd-verkopers en een **werkplaats** waar tijdens de Biënnale aan een cello wordt gebouwd.

Nieuw waren de dagelijkse **lunchconcerten** door groepen internationale studenten van de conservatoria van Beijing, Boston, Detmold, Dublin, Freiburg, Helsinki, Keulen, Londen, Parijs en Zürich. Dit internationale talent presenteerde zich ook om 19.00 uur op het **Open Podium** in de Kleine Zaal. Voorafgaand aan deze optredens was op zes avonden om 18.45 uur op Foyerdeck 3 de **Cello Box** te horen, het vernuftige mini multi-media-theater van celliste Katharina Gross en componist Arnold Marinissen.

In gesprek met Anner Bijlsma was de druk bezochte eigen 'talkshow' van de aartsvader van de cellowereld Anner Bijlsma, waar hij solisten van de Biënnale ontving.

Stjepan Hauser en Luka Šulić (2CELLOS) gaven een **extra masterclass** en het Britse veilinghuis Bonhams hield op het atrium de **instrumenten taxatiedag** waar expert Philip Scott je vrolijk of minder vrolijk kon stemmen door de waarde van je cello te taxeren. Een vast terugkerend evenement is de presentatie en vergelijking van nieuw gebouwde cello's en strijkstokken. **Cellobouwers** hoorden in het Bimhuis hun nieuwe cello's voor het eerst publiekelijk bespeeld worden door de maestro's Frans Helmerson en Wolfgang Emanuel Schmidt.

Aansluitend aan het avondconcert was er elke festivalavond van half elf tot één uur de goedbezochte **Cello Lounge** in restaurant Zouthaven. Saskia Meij s en Renée Vulto stelden een spannend en elke dag wisselend programma samen van singer-song writers, bandjes, dj's, veejays en experimentele cellisten.

In de aanloop naar de vijfde Cello Biënnale organiseerde de Cello Biënnale niet alleen allerlei educatieve activiteiten zoals de Hello Cello Dagen en de Bestorming maar ook twee andere in het oog springende grote projecten: **Cello & Film** en **Cello. Tien gedichten**

'An astounding number of activities dovetailed with cello-related exhibits in an expansive and welcoming space. If a Q & A session with cello makers, a Bonham's appraisal for instruments and bows or a browse through vintage recordings was not enough to tantalize the neophyte, there was always more in store'.

The Strad, november 2014



De Bestorming



Herrie in de Tent: Petra Griffioen, Jeannette Landré, Michiel Wiedner



Wolfgang Emanuel Schmidt, Frans Helmerson



Anner Bijlsma, Roel Dieltiens, Raphaël Pidoux



Cello Lounge: Karel Bredenhorst



Voorafgaand aan de Biënnale

Cello & Film

Een minifestival in EYE

Schuin tegenover de Cello Biënnale ligt aan de overkant van het IJ Filminstituut EYE. Er bestaan allerlei interessante documentaires en films waarin de cello of de cellist een hoofdrol speelt. Samenwerking lag dus voor de hand.

Als opmaat naar de vijfde Cello Biënnale creëerden EYE en de Cello Biënnale samen het muzikale filmprogramma Cello & Film, een minifestival van vijf dagen met zeven verschillende voorstellingen van stille films met live muziek, documentaires, experimentele films en een speelfilm.

Van 14 t/m 21 september toonde EYE onder andere **Blackmail** van Hitchcock (1929) en **Die Teufelskirche** (1919), waarvan EYE de proloog restaureerde, begeleid door live cellomuziek. De 80-jarige Anner Bijlsma werd geëerd met de vertoning van de korte documentaire **Het geheim van Boccherini**. Tijdens Cello & Film vond ook de première plaats van de documentaire **Mongools goud** over cellist Ernst Reijseger in Mongolië. In de Arena van EYE waren er performances van de **Cello Box** en optredens van de **Cello Brigade**, een project van conservatoriumstudenten.

Cello & Film

14 t/m 21 september

14/9 15.00

Het geheim van Boccherini

14/9 16.00

Cinema Concert: Blackmail – met live muziek van het trio *Made in Amsterdam*: Annie Tangberg (cello), Bonno Lange (cello), Jörg Brinkmann (cello)

16/9 19.30

Cello en experimentele film
Voorafgaand aan deze voorstelling is er een performance van The Cello Box

17/9 20.00

Live concert door Joris van den Berg (cello) en Martijn Willers (piano) + *Kolya*.
Om 22.15 De Cello Brigade live in de EYE Arena

20/9 12.30

Cave of Forgotten Dreams met muziek van Ernst Reijseger

20/9 14.30

Concert Ernst Reijseger + Filmpremière *Mongools goud*

21/9 16.00

Cinema Concert: Die Teufelskirche - met live muziek van Amber Docters van Leeuwen



IJpromenade 1
1031 KT Amsterdam

eyefilm.nl/cello



Cello. Tien gedichten

10 dichters schreven een nieuw gedicht over de cello

Ter gelegenheid van het jubileum van de Cello Biënnale hebben de Cello Biënnale Amsterdam en de Openbare Bibliotheek Amsterdam (OBA) de handen ineengeslagen voor een bijzonder project.

Bundel

Tien Nederlandse dichters is gevraagd een gedicht te schrijven waarbij ze zich lieten inspireren door de cello of door een compositie voor cello:

Remco Campert, Eva Gerlach, Alfred Schaffer, Maarten van der Graaff, K. Schippers, Anna Enquist, Sasja Janssen, Micha Hamel, Kira Wuck, Jannah Loontjens.

Van de gedichten is een tweetalige bundel gemaakt:

Cello. Tien gedichten. *Cello. Ten Poems.* De bundel was het jubileumcadeau voor alle optredende internationale musici en was exclusief verkrijgbaar tijdens de Cello Biënnale Amsterdam 2014 en in de OBA.

Presentatie

De bundel werd gepresenteerd op 2 oktober in de OBA in Amsterdam. Drie dichters gaven daar een unieke kijk in hun eigen wereld: Micha Hamel liet zien hoe hij een cellocompositie schrijft, K. Schippers vertelde bij een documentaire over cellist Tibor de Machula en stadsdichter Anna Enquist waagde zich in een strijkkwartet op het podium met haar cello. De avond werd gepresenteerd door Mirjam van Hengel, redacteur van de bundel.

Expositie van luisterportretten

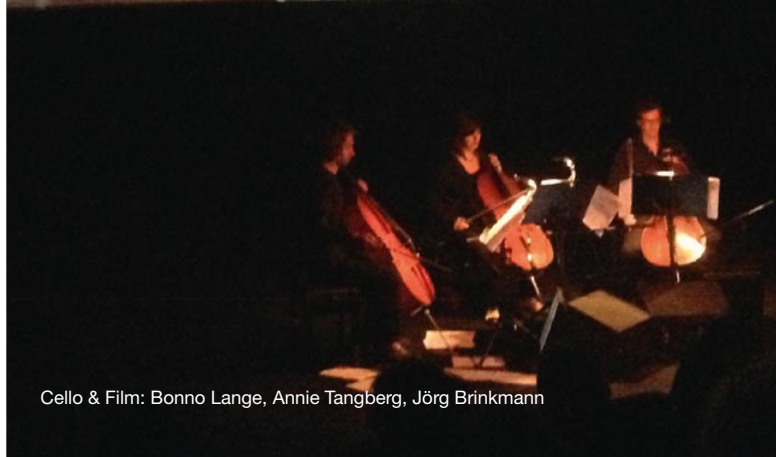
Fotografe Keke Keukelaar fotografeerde alle dichters terwijl ze naar het door henzelf gekozen muziekstuk luisterden. Van de portretten en de gedichten is een expositie gemaakt die te zien was in de entreehal van de OBA (van 2 tot 25 oktober) en tijdens de Cello Biënnale op het Atrium van het Muziekgebouw aan 't IJ (van 17 tot 25 oktober). Vanaf 2 oktober waren de gedichten en de muziekstukken die de dichters kozen te beluisteren op muziekkanaal 24Classics.

Filmpjes

Van alle voorlezende dichters werden filmpjes gemaakt die vanaf vier weken voorafgaand aan de Biënnale één voor één op Facebook, YouTube en de website van de Cello Biënnale werden geplaatst.

Sneak Preview

Ongeveer een jaar voorafgaand aan de Cello Biënnale, op 29 november 2013, werd in een uitverkocht Muziekgebouw aan 't IJ de 'Sneak Preview' geven. Artistiek leider van de Biënnale, Maarten Mostert, lichtte een tipje van de sluier op van het nieuwe Biënnaleprogramma 2014. Met optredens van onder andere de zangeressen Claron McFadden en Nora Fischer werd het nieuwe festivalthema Cello & Voice verklapt. Nicolas Altstaedt speelde een fantastische Beethoven en de jonge Pablo Ferrández trad op met het jongNBE in het celloconcert van Martinů. Een hilarische montage van cellogerelateerde filmfragmenten uit diverse speelfilms kondigde Cello & Film aan.





Publiek

Record aantal bezoekers!

Deze Biënnale telde 26.710 bezoekers. Dat betekent een toename van 21% ten opzichte van de Biënnale van 2012. In het Muziekgebouw en het Bimhuis werden 22.078 kaarten verkocht en 4.632 bezoekers geteld van de gratis programmaonderdelen. Nog zo'n 3.000 extra bezoekers werden geteld bij evenementen die voorafgaand aan het festival plaatsvonden zoals het minifestival *Cello & Film* in filminstituut EYE, de Hello Cello-dagen in Eindhoven, Zwolle en Den Haag en educatieve projecten zoals het celloproject *De Bestorming* op Amsterdamse basisscholen.

De expositie *Cello. Tien Gedichten* in de entreehal van de Openbare Bibliotheek Amsterdam werd dagelijks gezien door duizenden bibliotheekbezoekers.

Na afloop van de Cello Biënnale vond op 11 november in het Muziekgebouw aan 't IJ nog het uitgestelde concert plaats van de cello-metal band Apocalyptica. Dat concert was met 1192 bezoekers uitverkocht. Dit bezoekersaantal is niet opgenomen in het bovengenoemde totaal aantal bezoekers.

Uitverkocht

De gemiddelde zaalbezetting van deze editie is opgelopen tot het hoge percentage van 86,69% (76,45% in 2012). Het aantal uitverkochte concerten is dan ook flink toegenomen: in 2012 waren 8 betaalde evenementen (concerten en masterclasses) uitverkocht, in 2014 waren dat er 24.

Voor elke portemonnee

De Cello Biënnale Amsterdam wil toegankelijk zijn voor iedereen en financieel haalbaar voor elke portemonnee. Daarom was het goedkoopste kaartje voor een Biënnaleconcert € 7,50, het duurste €39,50.

Voor het eerst Dagkaarten

Naast losse kaarten en passe-partouts, kon men voor het eerst ook dagkaarten kopen. Een dagkaart was goed voor ruim 20% korting op de gehele dag en in de Grote Zaal hadden de dagkaarthouders een vaste plek. De dagkaart bleek in een behoefte te voorzien. Op slechts drie dagen waren er nog enkele dagkaarten beschikbaar.

Publieksonderzoek

De Biënnale heeft ook dit keer onderzoek laten doen naar de publiekswaardering en het profiel van het publiek. Ruim 1650 bezoekers hebben meegedaan aan een online enquête. De waardering voor de Biënnale als geheel is opnieuw gestegen, naar 8,6 (8,5 in 2012).

De waardering is onder alle leeftijdsklassen hoog, hoewel het hoogst onder de leeftijdsgroepen onder 26 jaar.

Ook de waardering voor aspecten die apart bekeken zijn, is in meerdere of mindere mate toegenomen. Zo steeg de waardering voor de sfeer verder van 8,7 (2012) naar 8,8 (2014) en voor de catering van 6,9 (2012) naar 7,6 (2014).

Een vergelijkbare waardering viel ook te beurt aan enkele producten en voorzieningen die deels vernieuwd en verbeterd waren voor deze editie van de Biënnale, deels geheel nieuw.

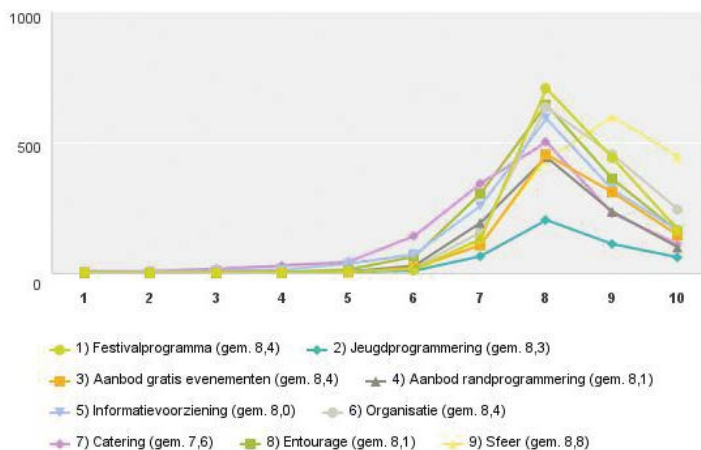
Kaartverkoop, overzicht per concert

Datum	Tijd	Locatie	Voorstelling	Aantal bezoekers	Max. capaciteit	Zaalbezetting
vr 17 okt	20.15	Grote Zaal	Openingsconcert Cello & Voice	717	717	100%
zat 18 okt	14.00	Kleine Zaal	Masterclass Gary Hoffman	100	100	100%
	14.00	Bimhuis	Masterclass Natalia Gutman	250	250	100%
	20.15	Grote Zaal	Folktales	684	713	96%
	23.30	Bimhuis	Late Cello Night	212	375	57%
	09.30	Grote Zaal	Bach & Breakfast (Johannes Moser)	603	713	85%
zon 19 okt	10.15	Kleine Zaal	Masterclass Jens Peter Maintz	100	100	100%
	10.15	Bimhuis	Masterclass Mischa Maisky	250	250	100%
	15.00	Grote Zaal	Gesang der Geister	728	728	100%
	15.30	Bimhuis	Cello! Cello! Ma non Troppo.	236	244	97%
	17.00	Grote Zaal	Take Five - Schaduwen van Pessoa - een Fado opera (Silbersee)	580	702	83%
	20.15	Grote Zaal	Anner Bijlsma 80 jaar	702	702	100%
	09.30	Grote Zaal	Bach & Breakfast (Mischa Maisky)	623	713	87%
	10.15	Kleine Zaal	Masterclass Alban Gerhardt	100	100	100%
ma 20 okt	10.15	Bimhuis	Masterclass Jean-Guihen Queyras	250	250	100%
	15.00	Grote Zaal	Cello Duello & Salome Kammer	461	710	65%
	17.00	Grote Zaal	Take Five - Hamel, Hadewych en Meijering	612	710	86%
	20.15	Grote Zaal	Prayer & Dance	724	724	100%
	09.30	Grote Zaal	Bach & Breakfast (Jens-Peter Maintz)	419	673	62%
	10.30	Grote Zaal	Nationaal Cello Concours - 2e ronde	366	673	54%
	13.30	Grote Zaal	Nationaal Cello Concours - 2e ronde (vervolg)	405	673	60%
woe 22 okt	20.15	Grote Zaal	Het Recital	721	721	100%
	10.15	Kleine Zaal	Masterclass Dmitri Ferschtman	73	100	73%
	10.15	Bimhuis	Masterclass Wolfgang Emanuel Schmidt	205	250	82%
	15.00	Grote Zaal	De Winnaars	636	709	90%
	17.00	Grote Zaal	Take Five - Expeditie Queyras	722	722	100%
	20.15	Grote Zaal	Orkest van de 18e eeuw	744	744	100%
don 23 okt	09.30	Grote Zaal	Bach & Breakfast (Nicolas Altstaedt)	529	713	74%
	10.15	Bimhuis	Masterclass Giovanni Sollima	239	250	96%
	10.15	Kleine Zaal	Masterclass Laurence Lesser	100	100	100%
	15.00	Grote Zaal	Dutch Vintage	345	713	48%
	17.00	Grote Zaal	Take Five - De Indiase cello	565	713	79%
	20.15	Grote Zaal	Sonnengesang	737	737	100%
vrij 24 okt	09.30	Grote Zaal	Bach & Breakfast (Tatjana Vassiljeva)	515	725	71%
	10.15	Bimhuis	Masterclass Frans Helmerson	232	250	93%
	10.15	Kleine Zaal	Masterclass Johannes Moser	100	100	100%
	15.00	Grote Zaal	Kronberg Academy	490	725	68%
	17.00	Grote Zaal	Take Five - Stabat Mater	738	738	100%
	20.15	Grote Zaal	Finale Nationaal Cello Concours	660	673	98%
	00.00	Grote Zaal	2CELLOS Late Cello Night	1.230	1.230	100%
	09.30	Grote Zaal	Bach & Breakfast (Jakob Koranyi)	487	725	67%
zat 25 okt	10.15	Bimhuis	Masterclass Anner Bijlsma	250	250	100%
	10.15	Kleine Zaal	Masterclass Louise Hopkins	100	100	100%
	13.00	Klankspeeltuin	Klankspeeltuin	4	25	16%
	14.00	Kleine Zaal	Herrie in de tent (voorstelling 1)	101	101	100%
	14.00	Grote Zaal	Holland Baroque Society + Sollima	660	725	91%
	15.00	Bimhuis	Cello! Cello! Ma non Troppo.	203	240	85%
	15.30	Kleine Zaal	Herrie in de tent (voorstelling 2)	108	108	100%
	16.30	Grote Zaal	Don Quixote	733	733	100%
	21.00	Grote Zaal	Cello Coupé	729	729	100%
	Totaal betaalde programmaonderdelen				22.078	25.469
Totaal aantal bezoekers gratis toegankelijke programmaonderdelen				4.632		
Totaal aantal bezoekers tijdens de Cello Biënnale				26.710		
Totaal aantal deelnemers educatieproject De Bestorming				1024		
Totaal aantal bezoekers Cello. Tien gedichten in de OBA				120		
Totaal aantal bezoekers Hello Cello Dagen				800		
Totaal aantal bezoekers Cello & Film				878		
Totaal aantal bezoekers After Cello Biënnale Concert Apocalyptica				1192		
Totaal bezoekersaantal activiteiten Cello Biënnale Amsterdam 2014				30.724		



Q2 Rapportcijfer voor enkele aspecten van de 5e Cello Biënnale Amsterdam

Beantwoord: 1.657 Overgeslagen: 0



De informatiebronnen van de Biënnale zelf (nieuwsbrief, website, bestelbrochure) blijken de dominante informatiebronnen voor bezoekers, met de website bovenaan voor liefst 78% van de bezoekers. Daarnaast blijven gedrukte media als kranten (voor 45%) onverminderd van belang, maar hebben nu ook voor het eerst de social media (voor 24%) sterk aan belang gewonnen. Gemiddeld bezocht men 3,6 evenement. Een groep van bijna 10% van de bezoekers behoorde tot de allergrootste afnemers met een bezoek aan tien of meer evenementen; 20% bezocht vijf tot negen evenementen; 20% bezocht drie tot vier evenementen; 50% bezocht een of twee evenementen. In vergelijking met de 4^e Biënnale is het eenmalige bezoek bij de 5^e Biënnale iets gedaald, maar het langduriger festivalbezoek (meer dan 5 evenementen) is daarentegen gestegen. Voor ongeveer 40% was dit het eerste bezoek aan de Cello Biënnale, maar liefst 20% gaf aan nu al voor de vierde of vijfde maal te zijn geweest.

'Het is niet gewoon een festivalletje, deze biënnale die de afgelopen jaren groter en groter is gegroeid en inmiddels rust op een stevig fundament. De kwaliteit driipt ervan af. Of het nu om een stukje Bach bij een croissant gaat of om wat luchtig cellovermaak gecombineerd met een late borrel, niets gebeurt zomaar'. Trouw oktober 2016

De evenementen die de Cello Biënnale vooraf in september en oktober met partnerinstellingen (EYE, OBA, Hello Cello dagen) organiseerde, hadden een redelijke bekendheid bij bezoekers, maar werden overigens niet in grote aantallen bezocht door

hen die de Biënnale bezochten. Toch valt de overflow van die evenementen naar de Biënnale zelf niet te verwaarlozen. 18% van hen die EYE bezochten gaven aan mede daardoor ook de Cello Biënnale bezocht te hebben; van degenen die de Hello Cello dagen bezochten was dat zelfs 53%.

De leeftijdsverdeling van bezoekers heeft geen noemenswaardige verandering ondergaan. De jongste leeftijdsgroepen tot 26 jaar en tot 35 jaar blijven goed vertegenwoordigd met circa 20%. De landelijke en de internationale betekenis van de Biënnale lijkt verder toegenomen. Zo daalde in relatieve zin – hoewel *niet* in absolute zin door de 20% stijging van de bezoekersaantallen – het bezoek uit de regio Amsterdam en uit de wijdere schil rond Amsterdam. Het bezoek uit andere regio's is zowel relatief als absoluut scherp gestegen, van 21,7% (2012) naar 26,8% (2014). Van de respondenten gaf 5,4% op uit het buitenland afkomstig te zijn. Dat is meer dan een verdrievoudiging, want in 2012 was dit cijfer nog 1,5%. Omdat de enquête nu ook in het Engels werd afgenomen, valt overigens een gedeeltelijk artefact hier niet uit te sluiten. Ook los van het uitdelen van waarderende rapportcijfers, konden de geënquêteerden facultatief in enkele open vragen hun mening geven, in het bijzonder over wat zij als positief dan wel als negatief hadden ervaren. Deze mogelijkheid wordt duidelijk door zeer velen op prijs gesteld en met beide handen aangegrepen. Het is voor de Biënnale een bescheiden manier om met de talloze bezoekers enigszins in gesprek te zijn. Het biedt inzicht in ervaringen en ideeën die leven bij bezoekers en op mogelijk verbeterpunten voor de Biënnale.

Lenneke van Staaen, Marien van Staaen, Heiko Dijker, Nora Fischer.



Edgar Moreau, jongNBE, Dick Verhoef





Tatjana Vassiljeva



Alban Gerhardt, Nederlands Kamerorkest, Bas Wiegers



Jan Willem Troost, Maarten Vinkenoog



Steuart Pincombe



Salome Kammer



Groove Lélé, Ernst Reijseger



Anastasia Kobekina



Sonia Wieder-Atherton



Joris van den Berg, Amber Docters van Leeuwen, Joann Whang, Harriet Krijgh





Nieuwe naam, nieuw logo

De Cello Biennale is een sterk merk. Het staat voor internationale kwaliteit, veel publiek en sfeer. De Cello Biennale is een groot internationaal festival. Vanwege die internationale uitstraling werd de naam *Amsterdamse Cello Biennale* veranderd in *Cello Biennale Amsterdam*.

De pr- en marketingcampagne voor deze vijfde Cello Biennale gebruikte de nieuwe naam en een nieuw logo, waarvan ook nieuwe logo's voor het Nationaal Cello Concours en voor Hello Cello werden afgeleid. In het nieuwe logo verdwenen – zoals in het Engels – de beide puntjes op de e.

Extra activiteiten, extra aandacht

Met een aantal nieuwe initiatieven als Cello & Film, het instellen van de Anner Bijlsma Award, de publicatie van een dichtbundel met nieuwe gedichten over de cello en het organiseren van Hello Cello Dagen in drie steden genereerde de Cello Biennale voorafgaand en tijdens het festival veel extra media-aandacht. Ook de aangekondigde optredens van de wereldhits 2CELLOS en Apocalyptica zorgden voor veel aandacht vooraf.

Divers

De programmering van klassieke muziek, hedendaags, niet-westers, pop, metal, jazz en impro bood mogelijkheden specifieke doelgroepen aan te spreken en te bereiken. Doelgroepen waren professionals, muzikliefhebbers, muziekstudenten, studenten, scholieren, amateurmusici en alle mogelijk geïnteresseerde passanten. Het festivalthema Cello & Voice gaf bovendien een ingang naar vocaal geïnteresseerden, zowel in klassiek (o.a. Johanna Zomer) als pop (Hadewych Minis).

Hello Cello, het educatieve programma van de Biennale bereikte met de Hello Cello Dagen, het Hello Cello Orkest en De Bestorming zo'n 3000 basisschoolleerlingen en scholieren.

Jongeren

Het Nationaal Cello Concours, de internationale masterclasses, de serie lunch- en Fringe concerten door studenten van internationale conservatoria, een deel van de concertprogrammering en de Cello Lounge zorgden voor de aanwezigheid van veel jongeren. Een jong en pop-georiënteerd publiek kwam af op het concert van 2CELLOS en de Biennale ontving voor het eerst metalpubliek (Apocalyptica).

Een specifiek arrangement maakte het voor studenten van buitenlandse en Nederlandse conservatoria zeer aantrekkelijk de Biennale te bezoeken. Buitenlandse studenten konden voor € 45,- per dag alle evenementen en concerten meemaken en kregen bonnen voor lunch en diner. Daarnaast konden zij, net als in 2012, voor € 35,- per dag overnachten op slaapschip Sir Winston dat vlak achter het Muziekgebouw lag aangemeerd. Nederlandse conservatoriumstudenten konden met 50% korting een passe-partout kopen waarvan de resterende helft weer door enkele conservatoria werd vergoed.

De aanpak

De verschillende doelgroepen zijn enerzijds benaderd via kanalen die ook in voorgaande edities succesvol zijn ingezet zoals het maken en verspreiden van folders, flyers en posters, advertenties,

een radio-spot, sociale media, online bannering, nieuwsbrieven, anderzijds door nieuwe en specifieke acties zoals spelen op de Uitmarkt, optredens in de Bijenkorf, in de OBA, in EYE, acties en aanbiedingen via partners zoals Het Parool, Amsterdam Marketing, Stadspas, NS Spoor magazine, Plus Magazine en Nouveau. Naast de bekende bestelbrochure werd - gebruikmakend van enkele grote publiekstrekkingen - een volledig anders vormgegeven overzichtsfolder gemaakt, gericht op een publiek dat de Cello Biennale nog niet kent.

Zichtbaarheid

Het vergroten van de zichtbaarheid van de Cello Biennale was een doel op zich. Er werden 325 A0 posters geplaatst in Amsterdam. Naast driehoeksborden en hot spots is ook gebruik gemaakt van zgn MUPI-posters en zijn bij de ingang en rondom het Muziekgebouw aan 't IJ vlaggen geplaatst.

Mediapartners

In verhouding tot 2012 genereerde de Biennale van 2014 veel meer free publicity. Dat had veel te maken met de extra nieuwswaardige activiteiten die aan de Biennale vooraf gingen zoals de Anner Bijlsma Award en het eerste concert in Nederland van 2CELLOS. Ook de mediapartners het Parool, Omroep Max en NPO Cultura hebben hier sterk aan bijgedragen. Het Parool heeft diverse voorbeschouwingen gepubliceerd en was aanwezig tijdens het festival.

No borders should stop cellists from travelling from Japan to the Cello Biennale Amsterdam 2016! Yasuda Mako in het Japanse blad Sarasate

Website

De website werd in maart 2014 geheel vernieuwd. Veel mensen bestellen hun kaarten online, via deze website. Het is erg belangrijk dat hij er goed uitziet en up to date is. Bij de nieuwe website is er meer ruimte voor nieuwsberichten, beeld krijgt een prominenter plek en er is nu de mogelijkheid om de programma's van voorgaande edities te bekijken. De site is compatibel met mobiele apparaten als tablets en telefoons.

De website is zeer goed bezocht. In de periode rondom de Biennale werden de hoogste website bezoekersaantallen behaald. De piek was op maandag 20 oktober met ruim 2.500 bezoekers op één dag. In totaal zijn er tussen 10 oktober en 1 november 18.057 unieke bezoekers geteld. Bijna 40% van deze bezoekers bezocht de site vanaf een tablet en 35% deed dat vanaf een mobiele telefoon. Uiteindelijk heeft de site in de periode 1 november 2013 tot 1 november 2014 53.495 unieke bezoekers ontvangen. Ruim de helft van de unieke bezoekers zijn nieuwe bezoekers van de website.

Nieuwsbrief

De nieuwsbrief is een belangrijk en veel gelezen communicatiemiddel voor de achterban.

Van begin april 2014 (start kaartverkoop) tot eind oktober (einde festival) werden 16 nieuwsbrieven verstuurd. Voorafgaand aan de Biennale ging de nieuwsbrief naar 2.100 email-adressen. Na de Biennale is dit aantal bijna verdubbeld tot 3.648.



Jeân-Guihen Queyras, Cappella Amsterdam

Sociale media

De Cello Biënnale Amsterdam heeft een enorme groei doorgemaakt op het gebied van Social Media in aanloop naar de vijfde Biënnale in oktober 2014. Op Facebook, Twitter en YouTube is het aantal personen dat actief bezig is geweest met materiaal van de Biënnale sterk gegroeid. Alleen al op Facebook is een groei bereikt van 133% meer volgers, van 1.500 naar ruim 3.500. Het bereik van de Biënnale posts was het grootst tijdens het festival, met het hoogtepunt rond vrijdag 24 oktober waar berichten over 2CELLOS en de Finale van het Nationaal Cello Concours voor veel activiteit zorgden via likes en shares. Er werden (in)direct bijna 150.000 mensen bereikt. De andere uitschieter op 31 oktober is te danken aan de geposte video van de finale van het slotspektakel *Cello Coupé*.

Radio, TV en webcast

De Cello Biënnale was veelvuldig te beluisteren en te bekijken op radio, tv en webcast en werd uitgebreid gedocumenteerd in beeld en geluid. Mediapartners waren Omroep MAX en NPO Cultura. Veel concerten waren rechtstreeks te beluisteren op NPO Radio 4. Het openingsconcert werd live gestreamd via NPO Cultura en elke avond rond 23.00 uur was er een Biënnaleverslag op NPO Cultura. VPRO's Vrije Geluiden besteedde een volledige uitzending aan de Cello Biënnale. De NTR maakte een televisieportret van Mischa Maisky en maakte tv-opnamen van het slotprogramma *Cello Coupé* voor het tv-programma Podium. Ook in de aanloop naar het festival waren er interviews en optredens op radio en tv, 2CELLOS zat bij 3FM Giel Beelen en bij RTL Late Night, Maarten Mostert werd een uur lang geïnterviewd in Kunststof op Radio1, Amber Docters van Leeuwen was te horen bij Een goedemorgen met... en AT5 maakte een rechtstreeks verslag vanaf de Biënnale.

Biënnale TV

De eigen Biënnale TV met interviewster Beitske de Jong en producent Nander Cirkel maakte negen reportages die tijdens het festival werden getoond via NPO Cultura en via social media. De afleveringen werden goed bekeken (10.697 views, stand 1 december 2014).

Dagbladen en tijdschriften

De landelijke dagbladen maar ook de regionale dagbladen besteedden veel aandacht aan de Biënnale, in zowel voorbeschouwingen als recensies. Er verschenen artikelen en foto's in NRC, Volkskrant, Telegraaf, Trouw, Parool, de week en maandbladen VPRO Gids (cover story), Villa d'Arte, Akkoord, Nouveau, Zin, Luister, Elsevier, Uitkrant, en de regionale kranten Brabants Dagblad, Haagsche Courant, Haarlems Dagblad, Gooi en Eemlander, Friesch Dagblad, Leidsch Dagblad, Noordhollands Dagblad en IJmuider Courant. Ook de buitenlandse pers heeft geschreven over de Biënnale zoals The Strad, ARCHI en Elbow Music.

Financiën

De financiering van de Cello Biënnale Amsterdam 2014 werd mogelijk gemaakt door de inkomsten uit recette, merchandise, programmaverkoop en advertentieverkoop (28%), bijdragen van particuliere fondsen, overheidsfondsen en partners (42%) en giften en sponsoring (12%). Vanaf 2013 wordt de Cello Biënnale structureel ondersteund door de Gemeente Amsterdam (18%). Details zijn opgenomen in het financieel jaarverslag (Maas accountants).

Cello Biënnale Amsterdam in de pers

KLASSIEK

Cello Biënnale Amsterdam Nederlands Kamerorkest en diverse cellisten

★★★★★

Je hebt ze in alle soorten en maten; cellisten en hun cello's. Boffen: het puikje van deze combinaties spoedt zich deze week naar onze hoofdstad om de Cello Biënnale Amsterdam luister bij te zetten. Een waar festijn, inclusief concours, dat jubileert met de vijfde editie.

Het is niet gewoon een festivalletje, deze Biënnale die de afgelopen jaren groter en groter is gegroeid en inmiddels rust op een stevig fundament. De kwaliteit druipt ervan af. Of het nu om een stukje Bach bij een croissant gaat of om wat luchtig cellovermaak gecombineerd met een late borrel, niets gebeurt zomaar.

Van die kant bezien, leidde het openingsconcert in het Muziekgebouw aan 't IJ – het festivalbolwerk – een en ander nogal luchtig in. Een trits zachtmoedige melodieën passeerde de revue, ongedwongen over het voetlicht gebracht door internationale biënnalegasten. Ze werden in de watten gelegd door het Nederlands Kamerorkest onder leiding van Bas Wiegers.

Stiekem meeneuriën met Glazoenovs 'Chant du Ménestrel' en Lenski's aria uit 'Jevgeni Onegin' van Tsjaikovski – de Russische Tatjana Vassiljeva nodigde ertoe uit met cellospel op poezenpotjes. Was ze soms wat verlegen?

Of meewiegen met Danzi's Variaties op 'Là ci darem la mano' uit Mozarts 'Don Giovanni': Jakob Koranyi had ze op zijn programma. Hij moest er even inkomen en kreeg pas vleugels in Rolf Martinssons 'Forlorn', een wereldpremière en een cadeautje van het kamerorkest aan de Biënnale waarin Koranyi en compagnon, de sopraan Lisette Bolle, gingen voor mooi, mooier, mooist.

En dan was daar ook Gary Hoffman die 'Self-Portrait with Gebirtig' van broerlief Joël speelde, Jiddisch geïnspireerd en vlot in de uitvoering. Toch, de grootste troef moest toen nog komen, en dat was Alban Gerhardt. Hij zette een krachtige handtekening in variatie na variatie op een rococotheema van Tsjaikovski. Geen luxe geluid, niet onberispelijk, wel fraai sober en met een heel eigen karakter. Je zult maar zo kunnen dansen met je instrument.

FREDERIKE BERNTSEN

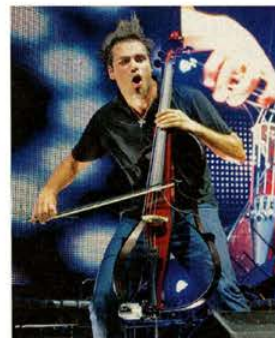
De Cello Biënnale Amsterdam duurt t/m 25 oktober. Het evenement is ook te volgen via radio en tv. Info: cellobiennale.nl

KLASSIEK / ODE AAN EEN WARM INSTRUMENT

Cello in de hoofdrol

Cello Biënnale, Muziekgebouw aan 't IJ, Amsterdam, 17 tot en met 25 oktober

Je kunt bijna niet anders dan houden van de cello. Het instrument is mooi getailleerd, wulps bijna en warm. En de toon komt uit diepten die doen vermoeden dat zich in het houten lijf een universum verschuilt. De virtueuze viool drong de cello lange tijd in een dienende rol. Ze mocht het muzikale fundament leggen waarop solo-instrumenten weelderige paleizen optuigden. Maar nadat Johann Sebastian Bach – weer hij – in zijn zes solosuites de mogelijkheden van de cello verkende, ontwikkelde het instrument de afgelopen eeuwen een eigen stem. En die stem wordt geëerd tijdens de Cello Biënnale. Alle facetten



Internationale sensatie 2CELLOS

van het instrument komen aan bod, dit keer onder het motto Cello & Voice. Want de cello is – zo wordt gezegd – het instrument dat de menselijke zang het dichtst benadert. **Joost Galema**

Elsevier, 11 oktober 2014

De Volkskrant, 20 oktober 2014

Op de biënnale ruist en rockt de 'menselijke' cello

KLASSIEK

CELLO BIËNNALE

Cello Biënnale

Gehoord 17 en 18/10, nog t/m 25/10, Muziekgebouw aan 't IJ, Amsterdam

Wie bij de cello denkt aan klassieke muziek moet zeker eens gaan kijken: pop, metal en wereldmuziek staan zonder waarschuwing op hetzelfde concert.

Van alle muziekinstrumenten ligt de cello het dichtst bij de menselijke stem, wordt vaak gezegd. Leunend tegen de borst en met zijn dikke buik als klanklichaam is de cello net een buikspreek van de ziel.

Cello & Voice is daarom het thema van de vijfde Cello Biënnale in Amsterdam, een bruisend, drukbezocht festival – het grootste cellofestijn ter wereld – dat dit jaar groter is dan eerdere edities. Een lange rij internationale topcellisten passeert de revue, in een programma dat zeventig concerten behelst, masterclasses, een nationaal concours en een randprogrammering met films, feestjes en interviews, evenals de uitgave van een dichtbundel.

Wie bij de cello denkt aan klassieke muziek, moet zeker eens gaan kijken: pop, metal en wereldmuziek staan zonder waarschuwing op hetzelfde concert als klassiek. Zo veelzijdig zie je de cello nergens.

Het uitverkochte openingsweekend zet de toon. Vaste stek Muziekgebouw aan 't IJ is de hele dag in beweging, met ontbijt- en lunchconcerten tot en met een nachtprogrammering. De sfeer is gemoedelijk, zoals je bij cellisten verwacht. 'Een biënnale voor de viool zou totaal onmogelijk zijn', zei eregast Anner Bijlsma (80) deze week

in *Trouw*, 'want de violisten zouden allemaal hun eigen festival willen hebben, daar zou ruzie van komen.'

Bijlsma, gepensioneerd cellist van wereldfaam, krijgt zondagavond een oeverprijs, een bedrag van 50 duizend euro om te besteden aan talentontwikkeling en educatie. Ook wordt hij benoemd tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw.

Naast eminenten is er veel aandacht voor jong talent. Zaterdagmiddag geven Natalia Gutman en Gary Hoffman openbare masterclasses. Dana de Vries (1993) – blonde krullen, All Stars – speelt het celloconcert van Schumann voor de Russin Gutman. 'Hier doornvibreren', zegt Gutman nu en dan. Of slechts: 'zwaarder.' Maar meestal speelt ze voor op haar eigen instrument, en mompelt ze wat onverstaaibaars. Gutman heeft weinig woorden nodig om een groots effect te bereiken bij haar jonge pupil.

Ook bij het openingsconcert wordt duidelijk dat de cello het vaak wint van de stem. Tatjana Vassiljeva speelt drie weemoedige zangwerken in bewerking voor de cello, begeleid door een gloedvol spelend Nederlands Kamer Orkest. Rachmaninovs *Vocalise*, een zuchtlied dat de grenzen van de goede smaak tart, brengt ze zonder schmieren. Na de pauze herhaalt sopraan Lisette Bolle het tekstloze lied (op de klank 'ah'), maar met haar glissando's en wankelende intonatie gunt ze de eer duidelijk aan haar cello-collega. Wel uitstekend vertolkt Bolle de wereldpremière van Rolf Martinssons *Forlorn on Poems by Rabindranath Tagore*, een stuk voor cello (gespeeld door Jakob Koranyi), sopraan en strijkorkest. In een idioom dat sterk aan de Schönberg van *Verklärte Nacht* doet denken en soms aan een jarenvijftig-musical heeft de Zweed Martinsson (1956) Tagores poëzie intens en smartelijk getoonzet. Dirigent Bas Wiegers laat de strijkers romantisch fonkelen, tot een haast ondraaglijk mooi slot.

Zaterdagavond vertelt de cello volksverhalen. De opening is voor sterstriker Giovanni Sollima, de Ludovico Einaudi van de cello. In zijn zelfgecomponeerde celloconcert *Folktales* uit 2009 toont hij wat een cello vermag: zacht ruisen, guur krassen, wild beuken en zoet galmen. De compositie is hyperlectisch, met invloeden uit de Barok, de Balkan, de minimal music, metal en blue grass. Af en toe springt hij op of stampt hij met zijn voeten; bij een tubasolo wijst hij enthousiast met zijn duim naar achteren. Een cellist als een rockster.

Na het humoristische en spannende *Barbara baccante* (zie recensie hiernaast, *red.*) van Richard Rijnsvoort wordt het Muziekgebouw overgenomen door een groep uit La Réunion: Groove Lélé, met zang en percussie, ontdekt en begeleid door improvisatiecellist Ernst Reijseger. Hoewel het enthousiaste slagwerk de versterkte cello overstemt, is zijn lokaal niet te versmaden: tegen half twaalf danst de hele zaal voor zijn stoel.

Persis Bekkering

In zijn zelfgecomponeerde celloconcert Folktales uit 2009 toont hij wat een cello vermag: zacht ruisen, guur krassen, wild beuken en zoet galmen

Trouw, 20 oktober 2014

Rijnvos blijft één van Nederlands fascinerendste componisten

KLASSIEK CELLO BIENNALE

Wat Werken van Sollima, Rijnvos Door Symfonieorkest van het CvA **Dirigent** Judith Kubitz **Solisten** Salome Kammer (zang, cello), Nicolas Altstaedt (cello), Giovanni Sollima (cello) **Gehoord** 18/10 **Waar** Muziekgebouw aan 't IJ

☆☆☆☆

Ook de vijfde editie van de Cello Biënnale Amsterdam levert weer een duizelingwekkende staalkaart van wat er op een violoncel mogelijk is. Het openingsweekeinde van het negen dagen durende festival bood de eerste ronde van het Nationaal Cello Concours, een concert met wereldpremières van Sollima en Rijnvos, een swingend coolingdownconcert van Groove Lélé en Ernst Reijseger, en gisteren een nieuwe opera door

Silbersee (*Pessoa – een mistopera*) plus de openbare accolade van de tachtigjarige Amsterdamse cellolegende Anner Bijlsma, die een chique ridderorde kreeg en wiens naam vanaf heden verbonden is aan een prijs voor cellisten.

Zaterdag ging de meeste aandacht uit naar twee wereldpremières, waarvan de eerste, celloconcert *Folktales* van de Italiaan Giovanni Sollima, een groot publiek succes was. Sollima speelde zelf de solistenpartij en deed dat met hart en ziel en met een prachtige toon. De muziek was stilistisch zeer heterogeen, onderhoudend en werd prima gespeeld door het Conservatoriumorkest onder Judith Kubitz, maar was uiteindelijk toch te simplistisch om te bekijken.

Het nieuwste stuk van Richard Rijnvos was van een aanzienlijk groter soortelijk gewicht. In *Barbara baccante*, voor stem (de voortreffelijke Salome Kammer), cello (Nicolas Altstaedt) en orkest, vertelt hij het verhaal van een vrouw die bij de cello de liefde zoekt, maar wordt versmaad, zelfs als zij zich letterlijk blootgeeft (het publiek ziet op haar rug twee F-sleutels, als op Man Rays *Le violon d'Ingres*).

De muziek vereist vakere beluistering om haar beter te kunnen doorgronden, maar een ding is zeker: Rijnvos blijft één van Nederlands fascinerendste componisten.

Erik Voermans



MUZIEK *****

BARBARA BACCANTE

Richard Rijnvos: *Barbara baccante*. Salome Kammer, Nicolas Altstaedt, Symfonieorkest v/h CvA o.l.v. Judith Kubitz. 18/10, Cello Biënnale, Muziekgebouw aan 't IJ, Amsterdam.

De Grote Zaal van het Muziekgebouw wordt stil, Judith Kubitz, dirigente van het Symfonieorkest van het Amsterdamse Conservatorium, sluipt de bok op. Naast haar een vormeloze rode bult, een stapel kleren waaruit de gestalte van Salome Kammer oprijst.

Als de violen inzetten, klinken hun snelle streekjes als vogels die net wakker zijn. Kammer, zangeres, performer, celliste, pakt de cello die naast haar ligt. Ze zucht en smeert hars op haar strijkstok op het ritme van de klanken in het orkest.

In *Barbara baccante - ritratto di una cantatrice barocca*, de nieuwe, meesterlijke compositie van Richard Rijnvos, komt de muziek op als een natuurfenomeen. Barbara is Barbara Strozzi, een van de eerste grote vrouwelijke componisten. Ze schreef liederen vol onvervuld verlangen. Rijnvos knipte de teksten van die liederen in stukken en ordende ze opnieuw.

Salome Kammer spreekt en zingt ze, met een steeds opgewondener stem. Aan de andere kant zit Nicolas Altstaedt, hij speelt de mannelijke, virtuoze cellopartij. Het orkest pakt steeds heftiger uit, met vette basnoten van de tuba. Barbara's liefde blijkt een schim die in het orkest verdwijnt – vluchtig, heftig en kort als de compositie van Rijnvos zelf. Biëlla Luttmer

Het Parool, 20 oktober 2014

De Volkskrant, 20 oktober 2014

Brabants Dagblad, 28 oktober 2014

Anton is jongste winnaar Cello Concours ooit

Cellist

Anton Mecht Spronk

door Eva Dalebout

DEN BOSCH - De 20-jarige cellist Anton Mecht Spronk uit Vught is de jongste winnaar van het Nationaal Cello Concours ooit. Vrijdag 24 oktober won hij de eerste prijs in Amsterdam.

„Ik kan het allemaal nog niet echt beseffen”, zegt de cellist. „Ik ben nu nog veel op en neer aan het reizen, dus ik heb nog niet de tijd gehad om het te laten bezinken. Het was een hele bijzondere ervaring. Het is een nationaal concert met een internationale jury. Spelen voor zo'n jury betekende erg veel voor me.”

Spronk studeert nu al 2,5 jaar in Zürich in Zwitserland. Hier volgt hij de bacheloropleiding cello bij Thomas Grossbacher, een bekende cellist. „Omdat ik nu in het buitenland woon, was het concert nog specialer. Ik heb de laatste jaren weinig contact gehad met Nederland, het was leuk om er weer te spelen en ervoor te zorgen dat iedereen zich mij nu weer herinnert.”

Al vanaf zijn vierde speelt de Vughtenaar cello. Zijn vader Frank gaf hem op die leeftijd de

eerste lessen. „Mijn vader heeft mij de basis geleerd. Dit is een heel belangrijk fundament, ik heb er nog profijt van.”

Frank Spronk is cello- en contrabasdocent en Antons broer Gerard speelt viool. Anton: „Er is thuis altijd veel liefde voor klassieke muziek geweest. Vanaf mijn vierde ben ik elke dag bezig met mijn cello, het is een erg belangrijk deel van mijn leven. Het was een natuurlijk proces; de discipline kwam vrij snel. Ja, er waren momenten dat ik geen zin had om te spelen, bijvoorbeeld als het warm was en iedereen in het zwembad lag. Maar ik heb er zoveel plezier van, en dat heb ik nog altijd. Ik heb nu alle prijzen die je kan winnen in Nederland gewonnen. Ik wil me zover mogelijk ontwikkelen als solist, en daarom ook in het buitenland aan concoursen mee gaan doen.”

“Mijn vader heeft mij de basis geleerd. Dit is een heel belangrijk fundament

Anton Mecht Spronk



De 20-jarige Anton Mecht Spronk uit Vught won in Amsterdam het Nationaal Cello Concours. foto Anna van Kooij

Of Chill and Cellomania:

Amsterdam's 5th Cello Biennale

A sunray burst through the fog as the last cluster of musical enthusiasts turned their backs on Amsterdam's Muziekgebouw aan 't IJ (Music Hall of the 21st Century) bidding a reluctant farewell to nine days of cellomania. Hugs, high-fives and multilingual chants to the tune of 'cello rocks' mingled with the promise of 'see you in 2016' as the 5th edition of Cello Biennale Amsterdam ended in slow motion. By mid-morning, a crescendo of cello-talk topics flooded local airwaves and went viral on Twitter, blogs and YouTube.

While gloom and doomsters would like us to believe that classical music is declining in popularity, the most recent Biennale suffered no setbacks in turnout or program variety. To the contrary, Biennale statistics shout hallelujah. The cello event nonpareil boasted a staggering 77 concerts, musical events and master classes with a record number of 26,710 visitors in attendance. Concepts such as a shrinking niche market for classical music or the graying of the crowd were anathema to a celebration that was more of a happening à la 1970s than a cello 'meet and greet'.

Much of the credit for the Biennale's fresh takes on community engagement and all-inclusive programming rests at the feet of its mastermind and artistic director, the unassuming Maarten Mostert. A cellist pur sang whose professional employment includes performing with Amsterdam Sinfonietta and teaching at Amsterdam's respected conservatory, Mostert was more likely to be found squeezing orange juice for the Bach & Breakfast early birds than hobnobbing with well-heeled patrons. His quest for finding intersecting paths between innovation and tradition led him to Trieste to experience a 2CELLO concert. Convinced by the dynamic duo's technical prowess and raw energy and armed with a Biennale programme book and Holland's sticky stroopwafels, Mostert made his move. The hit parade cellists were engaged for a midnight gala concert and a cello master class.

Months before the Biennale's festive opening, youngsters cross-country were treated to Hello Cello activities and film buffs viewed cello-related features and documentaries at Amsterdam's hip Eye centre. Cello & Voice, the 2014 Biennale's guiding light aimed to bridge the gap between vocal and instrumental performance. Occasionally in practice, the tried and true, paled in comparison to the previously unsung. Villa-Lobos' Bachianas

Brasileiras suffered from vocal volume overkill while the Korean composer Seung-Ah Oh's Aphonic Dialogue presented actress-singer Salome Kammer the opportunity to take Sprechstimme to new heights.

Another part of the master plan called for crafting a path between innovation and tradition, mixing the old and the new not only in terms of artists but repertoire. Students from Beijing to Boston were given the opportunity to perform in master classes and afternoon 'fringe' concerts. The spirit of mix and match led to remarkable results when established artists performed side-by-side with gifted newcomers.

An astounding number of activities dovetailed with cello-related exhibits in an expansive and welcoming space. If a Q & A session with cello makers, a Bonham's appraisal for instruments and bows or a browse through vintage recordings was not enough to tantalize the neophyte, there was always more in store. From a hands-on encounter with Alexander technique or an introduction to the good works of QuatreMains, two cellists who take their one cello show to hospitals throughout the Netherlands to the drumbeats of musicians from the Reunion Islands, the offerings never ceased to amaze.

Discussions heard up and down the cantilevered staircase connecting the intimate Bimhuis concert space with the main hall ranged from heated debates over the meaning of 'informed performance practice' to the pulse of the morning master class. Audience members and participants shared divergent views as the Muziekgebouw metamorphosed from performance location to a real time workplace. The anonymity of the traditional concert experience evaporated as artists of all ages created genuine bonds with the public.

A mere listing of musical highpoints exceeds the most generous of word counts. Thus, a few clips will have to suffice to convince the reader to plan ahead for 2016. The poetic Gary Hoffman reached for the heavens in an unforgettably nuanced rendition of Bloch's Prayer. Freed from any sense of restraint and blissfully oblivious of an overly challenged student orchestra, Mischa Maisky created a flesh and blood Don Quixote who took leave of the earth with a shudder and a tear. Wolfgang Emmanuel Schmidt whooped with joy while playing on a two-week-old cello made by the Berlin-based Dutch luthier, Tilde van Norel. Last but certainly not least, the one-man

cello extrovert Giovanni Sollima could not contain his multifarious gift for breaking down boundaries. His showcase concert with the deliciously flexible Holland Baroque ensemble and its fine solo cellist Steuart Pincombe took the audience on a repertoire romp from pre-Bach to post-Blues. For Sollima and the Biennale "music is everything from evolution to revolution."

Welcoming the morning master class crowd with unabashed repetitions of the claim, "I am not a teacher", Mischa Maisky wove a dizzying array of stories into the fabric of his lessons. While searching for a modus operandi, "there are so many expectations of miracles, of learning secrets at a master class, it makes me fear them" he delivered nuggets of wisdom from Piatigorsky and Rostropovich wrapped in a series of amusing anecdotes. Admonishing the rapt audience and somewhat bewildered student performers to "beware of those who say they know the truth" Maisky delivered an impassioned speech on the meaning of authenticity. "Your performance is as authentic as your score reading. Study and live the score, then go out and play." Creating an image of Bach, the myth, Maisky gestured emphatically as he declaimed, "Bach loved beer, and Bach had a bad temper, never forget this when you play. The great Klemperer used to say, can you imagine Bach without vibrato? He had twenty children, impossible, absolutely impossible without vibrato." To Maisky, performance is all about expressing emotion and Bach is the ultimate romantic. "Do you think if Bach would be alive today he would be pleased with a vegetarian approach to his music? If he had the choice of a small Baroque band or the New York Philharmonic, do we actually know which group he would choose?"

Continuing along the lines of Maisky's musings on musical barriers, Jean-Guihen Queyras encouraged his master class students to "reach out and touch the enigmatic in the score." Instead of striving for unattainable perfection in terms of playing "together with the accompanist", the musical needs of the moment might well call for improvisation. Play ahead or behind the beat, push or pull the bar lines and experiment with the moment of the music." To strive for authenticity and to create an artistic space with room for personal interpretation was the Queyras challenge. The Biennale Birthday Boy, the ever-energetic octogenarian Anner Bylisma was showcased as

thinker, performer and innovator. Bylisma applied his prodigious wit and intellect to what he calls, his peculiar obsessions: life in general and Bach in particular. Like the dearly departed, fellow-musical iconoclast Frans Bruggen, Bylisma often expresses his wisdom through puzzles and cryptic messages. His written contribution to Cello Biennale 2014 printed on a single sheet bore the title, 'The self-thinking plumber.' With a wink and a nod to America's "Joe" on the street, Bylisma intoned a clarion call for all musicians far and wide. Construction in the gospel according to Bylisma is predicated by deconstruction: a rigorous application of the art of rhetoric. "Bach's music is spoken music, strong and based on enunciation. The modern "value-free" Solfège, successor to what used to be called Rhetoric, is a musical disaster." Why? "It takes the articulation out of the music and creates equality between notes and phrases. All notes are not created equal!"

The go-to pedagogue at Germany's prestigious Kronberg Academy, Frans Helmerson shared Bylisma's view on declamatory performance. "No phrase should ever be played the same way twice, ever." Practicing what he preached, Helmerson unveiled transparent layers of sound and articulation in Tristan Keuris' Double Concerto performed at one of the closing concerts.

Amsterdam's Biennale is a labour of love infused with great quantities of passion, dedication and more than a modicum of high jinx. Clad in waiter's garb for the closing Grand Cafe Cello Coupé, Maarten Mostert joined his fellow cello-mates in a last hurrah of spontaneity and sheer musical pleasure. Farewell highlights of the Biennale's revelry were delivered with panache: young talent served up Boccherini, Johannes Moser broke speeding records in his 'in the moment' rendition of Britten's Moto Perpetuo and the unstoppable creative wizard Giovanni Sollima joined Mischa Maisky and 2Cellos for an ear-splitting rendition of AC/DC's Thunderstruck.

Pushing the borders of how a performer approaches the craft and how the audience receives, the Biennale turned the passive act of concert going into an active exchange of ideas and information flow. Let the good times roll: tap into the enthusiasm and make way for the sixth edition of the Amsterdam extravaganza 21-29 October 2016. The fat lady has yet to sing!
Heather Kurzbauer



FOTO DIRK RIETVELD

Oeuvreprijs en ridderorde voor cellist Anner Bijlsma

AMSTERDAM – Cellist Anner Bijlsma (80) heeft gisteravond in het Muziekgebouw aan 't IJ een nieuwe internationale oeuvreprijs ontvangen. De award, een initiatief van de Cello Biënnale, draagt zijn naam. Ook werd Bijlsma benoemd tot ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw vanwege een 'uitzonderlijke artistieke prestatie'.

Het Parool,
20 oktober 2014

De Telegraaf,
14 oktober 2014

TOFFE TYPES

De Cello Biënnale Amsterdam is verreweg het grootste cellofestival van de wereld. Nu staat het eerste lustrum voor de deur. Negen dagen lang zullen de snaren weer gonzen in het Muziekgebouw aan 't IJ, van vroeg in de ochtend tot in de kleine uurtjes. Artistiek leider Maarten Mostert (foto) is trots op de gemeidelijke sfeer. „Cellisten zijn toffe types”, karakteriseert hij de

soort. Lachend: „Ze doen iets minder moeilijk dan violisten.” Opnieuw is het gelukt de wereldtop naar onze hoofdstad te halen. Jean Guihen Queyras, Giovanni Sollima, Natalia Gutman, Mischa Maisky; het is slechts een greep uit de vele namen. Het programma reikt beduidend verder dan de klassieke muziek. Impro, jazz, pop en wereldmuziek doen ook mee, meer dan ooit. Er zijn veertien wereldpremières. „Zo hoort het”, vindt Mostert.

„Als festival willen we dingen die je in de normale concertpraktijk niet snel tegenkomt.” De Biënnale herbergt ook het Nationaal Cello Concours. Verder zullen 140 kinderen en jongeren samen het Hello Cello Orkest vormen.

Wereldtop in Am.



Duo levert spannende bijdrage aan Biënnale in Amsterdam

Rock-'n-roll op de cello

FESTIVAL

door Bart Wilaars en Thiemo Wind

AMSTERDAM • Luka Šulic en Stjepan Hauser zijn stapelgek op Bach en Vivaldi, maar ook dol op AC/DC en Guns N' Roses. Dankzij die laatste liefde werden de twee cellisten een wereldwijde YouTube-sensatie. Nu komen ze naar de Cello Biënnale Amsterdam.

Smooth criminal ging in de uitvoering van 2Cellos in recordtempo de hele wereld over. Niet zo gek met de verbijsterende vingervlugheid, die Michael Jacksons wereldhit een ongekende energieboost geeft. In amper twee weken tijd hadden ze ruim drie miljoen YouTube-hits. Bij opvolger *Thunderstruck* – origineel van AC/DC – staat de teller inmiddels op bijna 27 miljoen.

In de clip behorende bij de laatste wordt veel duidelijk. De Sloveense Šulic (27) en Kroatische Hauser (28) spelen in een deftige zaal voor een publiek in barokke kostuums, compleet met witte pruiken. Hun aanzet is nog klassiek, met de eerste maten van Vivaldi's *Cellosonate nr. 5*. Daarna slaat de stemming om en rammen de twee erop los op hun instrumenten voor het razendsnelle, ronkende *Thunderstruck*. De zaal reageert geschokt.

Heiligschennis

Helaas, de beelden zijn geënceneerd, erkennen de cellisten in een Amsterdamse hotelbar. „Dat publiek moet uit goede acteurs bestaan”, merkt Hauser droogjes op. Op de vraag of de clip een statement is, antwoordt hij evenwel bevesti-

gend. „Want ze bestaán helaas nog, de puristen, voor wie wat wij doen heiligschennis is. Klassiek, hardrock: uiteindelijk is het allemaal muziek. Wij doen dit omdat we het maximale uit ons instrument willen halen.”

Beide heren zijn gedegen geschoold, Šulic in Wenen en Londen, Hauser studeerde in Amerika. Lange tijd waren ze elkaars directe concurrent, toen ze het in concoursen tegen elkaar opnamen. „Goed beschouwd hebben we elkaar altijd al omhoog gestuwd”, aldus Šulic.

Het idee om naast dat klassieke vernuft rock- en popmuziek op te pakken, ontstond toen ze beiden klaar waren met studeren maar de honger naar meer kunde en kennis nog niet gestild bleek. Šulic: „Strijken, plukken, tokkelen, drummen: de cello bleef ons maar verbazen.”

De kennismaking met de popwereld deed dat eveneens. „Noem me maar een achterlijke boer”, grijnst Hauser, „maar veel popmuziek is totaal langs mij heen gegaan, doordat ik altijd maar bezig was met klassiek vroeger. Er ging letterlijk een wereld voor me open toen we de hardrock gingen verkennen.”

Hun snelle succes overrompelde de twee totaal. Šulic: „Ik werd wakker en had ik weet niet hoeveel berichten en gemiste oproepen. Mijn telefoon heeft niet stilgelegen in de dagen nadat we *Smooth criminal* online hadden gezet.” Wat het grootste voordeel van de popwereld is ten opzichte van de klassieke, weten de twee inmiddels ook. „Groupies”, antwoorden ze bijna schaterlachend in koor.

Snuiven

„Seks, drugs, rock-'n-roll, niet dan?”, twinkeloogt Hauser. „Alleen wat veel mensen niet weten, is dat klassieke musici er ook op los kunnen snuiven.” „Wat dat betreft verschillen de milieus ook echt niet zoveel van elkaar”, verduidelijkt Šulic.

Na YouTube te hebben veroverd zijn de twee met 2Cellos nu ook klaar voor de echte wereld. „Zien is geloven”, weet het duo, nadat we nog snel even hun handen hebben gecontroleerd. Maar ja hoor, gewoon elk tien vingers.

Cello Biënnale Amsterdam: 17-25 oktober. 2Cellos geeft op vrijdag 24 een nachtconcert (23.59 uur). Voor het volledige programma: www.cellobiennale.nl.

'Maximale uit ons instrument halen'

Cellist is dagje meester Karel

In basisschool Knotwilg in Gein klinkt deze morgen geen krassend krijt op de borden maar het gezang van de cello.

HANNA BIJL

Een beetje gek is het wel: de juf een hand geven en je rugzak ophangen terwijl op de achtergrond Bach door de gangen klinkt. "Juf, wat is er aan de hand? Hebben we nu wel rekenen?" De kinderen van de onderbouw worden ontvangen door cellisten. Ze spelen korte stukken klassieke muziek, gewoon in de gang.

In het kader van de Cello Biënnale wordt basisschool Knotwilg in Gein voor een dag overgenomen door het Cello8ctet Amsterdam: de cellobestorming. Geen gewone lessen maar zelf muziek maken en leren van jonge prijswinnende muzikanten. Tjakina Oosting, celliste en organisator: "Niet alle kinderen hebben toegang tot klassieke muziek. Wij laten basis-

schoolleerlingen die niet zo vaak met muziek in aanraking komen, kennis maken met de cello."

"Wie weet wat dit is?" Cellist Karel Bredenhorst, voor vandaag meester Karel, laat groep 3b zijn cello zien. Twintig vingers de lucht in. "Meester, meester! Een heel dikke viool!" De leerlingen wonen vandaag ook een concert bij. Op het schoolplein staat een reusachtige zwarte bus die is uitgerust als een concertzaal, compleet met podium en vleugel. In deze Classic Express geven jonge prijswinnaars van het Prinses Christina Concours (PCC) korte concerten.

Oosting: "De leerlingen kunnen de muzikanten, zelf ook nog tieners, vragen stellen. Het zijn jongeren waar ze tegen op kunnen kijken." De zeventienjarige Chieko Donker Duyvis, in 2012 deelnemer aan het PCC, neemt het eerste miniconcert voor haar rekening. "Ik doe dit jaar eindexamen, dit soort optredens doe ik er af en toe bij." Ze speelde nog niet eerder voor zulke jonge kinderen. "De meeste concertbezoekers zijn veel ouder. Dat is zo jammer, veel kinderen gaan helemaal niet naar concerten."

De dag wordt afgesloten met een muzikale presentatie door de muzikanten en kinderen. Oosting: "De leerlingen spelen mee, ze zijn zelf onderdeel van het verhaal. Dan merk je hoezeer kinderen geïnteresseerd zijn in muziek." Meester Karel klapt in zijn handen. "Kennen jullie het liedje al? Laten we even oefenen."

Een jongen steekt zijn vinger omhoog. "Meester? Mogen we straks die grote viool ook nog even vasthouden?"

'Meester, meester! Dat is een heel dikke viool!'



Chieko Donker Duyvis (links) in de bus: "Jammer, veel kinderen gaan helemaal niet naar concerten." FOTO ANAÏEN MILLER

Biënnale is grootste cellofeest ter wereld

Cello Biënnale Op vijfde cellobiënnale in Amsterdam staat combinatie van cello met zang centraal, en spelen cellisten van 6 tot over de 80.

Klassiek

Cello Biënnale. Gehoord: 17 t/m 19/10 Muziekgebouw aan 't IJ, Amsterdam. T/m 25/10. Radio 4: 20, 21, 23/10 20 uur.



Door **Kasper Jansen**

Toen de zingende en cellospelende Duitse actrice Salome Kammer zich zaterdagavond omdraaide, zag men op haar rug de twee f-gaten van een cello. Ze personifieerde de beroemde foto *Le violon d'Ingres* (1924) van Man Ray: de vrouw als cello. Als de 17de-eeuwse componiste en zangeres Barbara Strozzi zocht de fameuze Kammer op dwingende wijze contact met de cellist Nicolas Altstaedt. Ze wil een liefdesduet met hem zingen, maar dat mislukt. Hij stapt op, hij heeft weinig in te brengen omdat ze in dit heftige muziektheater zelf alle rollen vervult.

De wereldpremière van *Barbara bacante* van Richard Rijnvos was de sterkste invulling van het thema 'cello en stem' tijdens het eerste weekeinde van de vijfde Cello Biënnale. Dit concept overtrof het openingsconcert met zang en zingende cello's. Zo klonk de *Vocalise* van Rachmaninov in versies voor cello en voor zangstem - die weer klonk als een zingende zaag. Dat instrument klonk naast twee cello's ook in de 'mistopera' *Pessoa* van Silbersee (voorheen VocaalLab), over de te loorgang van de Portugese schrijver en zijn vergeefse liefde voor Ofelia.

Bij Cappella Amsterdam en het Cello8ctet Amsterdam versmolten zang en cello's écht prachtig in Arvo Pärt's *Da pacem Domine*.

Het grootste cello-evenement ter wereld is een Grande Parade van meer dan veertig cellisten, er klinken veertien premières. De programmering is extreem gevari-

eerd en strekt zich uit tot opera, jazz, pop, metal en film (in Eye). De Noorse Annie Tangberg liet horen dat ze dezer dagen best had kunnen meedoen met het Amsterdam Dance Event. De exceptionele cellist Giovanni Sollima maakte een enerverende reis door de Arabische wereld en bespeelde zijn instrument alsof hij een kameel bereed. Cellist Ernst Reijseger trad op met een muzikale Creoolse familie van het eiland Réunion, achter Madagascar.

Gisteravond was de prestigieuze en feestelijke viering van de tachtigste verjaardag van Anner Bijlsma, de 'grand-seigneur' van de Nederlandse cellowereld, die destijds hielp de Cello Biënnale van de grond te krijgen. Hij ontving een eeuweprijs van 50.000 euro, te besteden aan talentontwikkeling, en werd benoemd tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw. En Jean-Guihen Queyras speelde de wereldpremière van *Hommage to (and with) Anner* van Martijn Padding. Bij fragmenten van Bachopnamen van Bijlsma klonk een subtiel discours van flarden, flinters en liebertjes.

Bijlsma kreeg ook nog optredens van Lidy Blijdorp, op de eerste Cello Biënnale gelauwerd wegens haar 'onthutsende muzikaliteit', Raphaël Pidoux en Natalja Gutman, die eerder een masterclass gaf.

De Friese celliste Dana de Vries (1993) die al carrière maakt in het buitenland en lid is van het Europees Jeugdorkest, speelde daarin delen uit het *Celloconcert* van Schumann. Eerst was er lof, daarna begon Gutman een uur gedetailleerd en intensief te werken. De Vries heeft een fraaie, diep ronkende toon. Maar Gutman, leerlinge van Mstislav Rostropovitsj, kan nog dieper.

Nieuwe generaties Nederlandse cellisten zijn in aantocht. Vier van de zes deelnemers aan de tweede ronde van het Nationaal Cello Concours zijn landgenoten. De deelnemers speelden onder andere een nieuw verplicht werk van Micha Hamel, met drie citaten van Bach, de oercompo-

nist der cellisten. Zijn *Zes suites voor cello solo* vormen de ontbijtmuziek in de Biënnale. En zaterdagmiddag was het podium een zee van jonge cellisten: het Hello Cello Orkest telde 140 kinderen van 6 tot 16 jaar. Het ambitieniveau lag opvallend hoog met twee wereldpremières en de uitvoering van *Het lied van de vogels* van oercellist Pablo Casals.

Van Mladen Miloradovic klonk een animerende *Bauern Tanz*. Verbazingwekkend was *Letter J* van dirigent Tom Trapp. Het was een mix van historische avant-garde uit de jaren 60 en 70: geleide improvisaties zoals bij Bruno Maderna, vroege minimal music in de geest van Philip Glass en live-elektronica rond soliste Annie Tangberg. Het orkest speelde met veel flair, het succes bij de zaal vol familie was enorm.

Het podium van het Muziekgebouw was een zee van 140 jonge cellisten van 6 tot 16, vol ambitie

Het Parool,
29 september
2014

NRC Handelsblad,
20 oktober 2014

KORTENBOS

Cello staat centraal in Het Koorenhuis

Cello Biënnale Amsterdam, het tweejaarlijkse internationale cello-festival in Amsterdam, komt naar Het Koorenhuis aan de Prinsegracht. Samen met lokale partners in het land verzorgt Cello Biënnale Amsterdam Hello Cello dagen: een dag vol activiteiten voor het hele gezin, waarbij de cello centraal staat. In Den Haag is de Hello Cello dag zaterdag van 09.30 tot 16.30 uur en wordt verzorgd door het centrum voor kunstonderwijs en Strijkdomein, een collectief van docenten strijkinstrumenten. Zie de website voor meer informatie over de prijzen en tijden.
www.koorenhuis.nl

Haagsche Courant,
6 oktober 2014

Cello Biënnale

Tijdens de vijfde Cello Biënnale Amsterdam krijgt de 80-jarige veelzijdige cellist Anner Bijlsma een oeuvreprijs. Het Kroatische duo 2Cellos geeft er een nachtconcert.

'Cellisten zijn nu eenmaal ijdel'

Door **Floris Don**

Op de allereerste Cello Biënnale gaf Anner Bijlsma zijn allerlaatste concert. Op een vroege ochtend in oktober 2006 speelde Bijlsma Bachs *Eerste suite voor solocello* in Muziekgebouw aan 't IJ. Een progressieve spierziekte maakte het hem toen al onmogelijk om zijn derde vinger te gebruiken. „Ooit beweerde ik hoe makkelijk die eerste suite is, maar nu was ik blij dat ik het einde haalde”, blikt Bijlsma terug. „Het was het type concert waarvan men later zei: het deugde van geen kant met die ouwe muziek, maar het had toch karakter. Ik ben thuis nog lang doorgegaan, in het donker, tot ik bang was dat de cello uit mijn vingers zou vallen. Inmiddels doet geen enkele vinger het echt meer. Maar zo erg als ALS is de ziekte nu ook weer niet.”

Inmiddels is Bijlsma tachtig jaar geworden. Tijdens de vijfde Cello Biënnale Amsterdam wordt een concert aan hem opgedragen en krijgt hij een oeuvreprijs van 50.000 euro, te besteden aan talentontwikkeling. De erkenning voor de veelzijdige cellist is terecht. Bovendien speelde hij een cruciale rol voor de Biënnale: voor de eerste editie had de wereldberoemde Bijlsma zijn leerling, artistiek leider Maarten Mostert, goed geholpen bij het ronselen van de vele cellisten.

„Ten eerste wil ik iets zeggen over de cello als instrument”, zegt de inmiddels 80-jarige Anner Bijlsma met permanent twinkelende ogen, in zijn huis aan het Vondelpark. Hij heeft aan de keukentafel plaatsgenomen op zijn rollator, die ook als stoel dienst doet. „De cello is het meest veelzijdige instrument. Je kunt er de melodie op spelen maar ook de bas. Let maar eens op tijdens de Cellobiënnale, je ziet hoe divers het gebruik is, van cello-orkestje tot improvisaties. Bovendien zijn cellisten aardige mensen. Rostropovitsj heeft tot het eind van zijn leven kamermuziek gespeeld, als bescheiden onderdeel van een groter geheel. Als je een biënnale over de viool wilt organiseren, moet je zeven festivals houden: elke beroemde z'n eigen festival. Cellisten kun je gewoon bij elkaar zetten.”

Dit is de cue voor zijn echtgenote, de violiste Vera Beths, om de keuken te verlaten. „Ik moet gaan, wij violen worden door het slijk gehaald”, zegt ze lachend. „Nee hoor”, sust Bijlsma, „de viool is het mooiste wat er bestaat. Maar de cello is nu eenmaal veelzijdiger. Onhandiger trouwens ook. Zo'n grote dikke kist, je moet zien dat je het daarmee op een akkoordje gooit. Je moet grote sprongen maken op dat grote houten ding. Een cellist is een aardige vent, maar heeft meestal twee dikke lijnen omlaag langs zijn mond.”

Anner Bijlsma heeft een indrukwekkende carrière achter de rug. Hij speelde moderne muziek in een ensemble met onder anderen pianist Reinbert de Leeuw. Van 1962 tot 1968 voerde hij de cellosectie van het Concertgebouw orkest aan. Maar met zijn interpretaties van Beethoven, Boccherini en met name Bach werd hij wereldwijd het beroemdste.

„Cello met zang is deze komende editie van de Biënnale (getiteld 'Cello&Voice') een heel belangrijk thema. Maar zelf vind ik de sprakende cello het boeiendste. Violisten denken dat alles melodie is. Maar een melodie is pas melodie als er een harmonie onder zit. En Bach wist dat als geen ander. Bijna alle muziek is gesproken muziek, behalve bij Wagner. Tekst en muziek gaan bij Wagner slecht samen. Je ziet de mond van de sopraan bewegen, maar wat ze zegt hoor je toch niet.”

Bijlsma noteerde zijn opvattingen over 'gesproken' muziek in *The fencing master*, een boek over de op- en afstroken in de cellosuites van Bach. „Dat deed ik omdat ik vond dat Bach slecht werd uitgevoerd. Die muziek zit retorisch sterk in elkaar, maar dat moet je met streekvariaties duidelijk maken. Dus in de eerste suite niet alles onder één boog gladstrijken. Een van de ergste ontwikkelingen in de muziek is het vak solfège, waarin je leert om precies uit te voeren wat er staat. Maar niet elke kwartnoot is even lang, dat hangt maar net van de zinsbouw af. Vergelijk het met het reciteren van poëzie.”

Bijlsma zegt dat het niet heel erg was om de cello voorgoed op te bergen. „Ik ben nooit zo'n hartstochtelijk cellist geweest. Ik was daar te lui voor, studeerde nooit heel lang. Ik vind het wel leuk om dingen uit te zoeken, maar niet om hele avonden te zwoegen.”

In 1982 noteerde Jan Brokken namens de *Haagse Post* de volgende uitspraak van een 48-jarige Bijlsma: „Op de dag dat ik met die cello stop wil ik er ook niets meer van weten. Als je niet meer speelt krijg je namelijk geen correctie op je eigen ijdelheid, waardoor je jezelf, terugkijkend, steeds groter gaat zien.”

Houdt hij zich wel aan die afspraak? Bijlsma geeft immers nog steeds boeken uit in eigen beheer over de cello- en violsuites, en geeft tijdens de Biënnale een masterclass. „Ik vind het heel erg goed dat ik dat toen gezegd heb. Je moet inderdaad oppassen, als je oude platen hoort ga je die ook steeds mooier vinden. Cellisten zijn nu eenmaal ijdel, met die prachtige ronde toon.”

Concert Anner Bijlsma 80 jaar: 19/10 20.15u.
Masterclass: 25/10 10.15u.

NRC Handelsblad,
13 oktober 2014

FOTO THINKSTOCK

Amsterdamse Cellobiënnale: Cello & Voice

De eerste Amsterdamse Cellobiënnale in 2006 begon meteen al groots, met het Nationaal Cellocconcours, tientallen cellisten en vele concerten van Breakfast with Bach tot nachtconcerten,

tien dagen lang in Muziekgebouw aan 't IJ. De succesformule van artistiek leider Maarten Mostert staat nog steeds overeind. Thema van de vijfde editie van 16 t/m 25 oktober in het Mu-

ziekgebouw en Bimhuis, is 'Cello & Voice', omdat de cello 'zo dicht bij de menselijke stem ligt'. Het zijn dagen vol muziek, met 70 concerten en masterclasses door grote solisten, toptalent,

koren en ensembles. Openingsact *Apocalyptica* heeft moeten afzeggen en is verplaatst naar 11/11. Op NPO Radio 4 en NPO Cultura is veel aandacht voor het festival.



FOTO ANDREAS TERLAACK

Anner Bijlsma: „Je moet grote sprongen maken op dat grote houten ding.“

Cello voor gillende meisjes

Door **Floris Don**

Het publiek zit bepruikt en in keurige 18de-eeuwse kledij te wachten tot twee cellisten het podium opkomen. De jonge heren openen met een binninnelijk stukje Vivaldi. Maar opeens versnelt het ritme, en beginnen de cellisten virtuos te headbangen op een arrangement van het scheurende *Thunderstruck* van AC/DC. De toeschouwers blijven in shock achter.

Het is een vermakelijke, wat clichématige en zeer gelikte videoclip van het Kroatische duo 2Cellos, inmiddels ruim 25 miljoen keer bekeken op YouTube. *Thunderstruck* heeft voor de makers, cellisten Luka Sulic en Stjepan Hauser, ook een belangrijke symbolische betekenis. „We wilden als musicus losbreken uit het vastgelopen klassiek milieu“, zegt Hauser, „we voelden ons beperkt in onze muzikale vrijheid.“

Half september zitten de fotogenieke cellisten in Hotel Americana in Amsterdam. 's Avonds zullen ze Michael Jacksons *Smooth Criminal* (6 miljoen YouTube-hits) uitvoeren in RTL Late Night. 24 oktober geeft het duo een uitverkocht nachtconcert in de Amsterdamse Cellobiënnale. Ze spelen hun gebruikelijke programma, met een mix van klassiek en popbewerkingen met drummer. „Het is routine. We spelen 200 concerten per jaar voor gillende meisjes. Maar“, zegt Sulic baldadig, „nu wordt



Luka Sulic

Interview 2Cellos

Het headbangen van 2Cellos uit Kroatië is een YouTube-hit. „We willen als musicus losbreken.“



Stjepan Hauser

FOTO'S GETTY IMAGES

het speciaal met al die cellisten in de zaal. Het zou leuk zijn als Mischa Maisky wild gaat meedansen!” „Natalia Gutman die met ondergoed gaat gooien!” vult Hauser lachend aan.

Vrezen jullie dat puur klassiek georiënteerde cellisten jullie act niet serieus zullen nemen?

Hauser, weer ernstig: „Nee. Want elke cellist kan zien hoeveel techniek je nodig hebt om onze arrangementen te spelen, daar heeft het genre niet mee te maken. We spelen met de beste artiesten als Lang Lang.“

Sulic: „Een cross-over kan een makkie zijn, beroemde melodietjes met een cheesy bewerking voor orkest en technobeat.“

Hauser: „Maar dergelijke initiatieven verpesten een klassiek meesterwerk. Wij doen het andersom: we nemen een goede popsong en maken er een klassieke bewerking voor twee cello's van.“

Sulic: „We spelen ook op individuele basis klassieke concerten, voor zover de tijd het toelaat. Maar de klassieke scene is een kleine, je bent afhankelijk van programmeurs en dirigenten. Gelukkig verandert de wereld, sociale media wordt steeds belangrijker. Dankzij onze eigen fanbase kunnen we als 2Cellos spelen wat we zelf willen. YouTube is onze radio. Omdat onze nummers geen zangteksten hebben, zenden radiostations ons nooit uit.“

Smooth Criminal was jullie doorbraakclip. Hoe ontstond dat idee?

Hauser: „We kenden elkaar nog van onze jeugd. We voelden ons allebei beperkt. Er werd gesteggeld over piepkleine muzikale details. We kregen kritiek op onze wilde uitvoeringen, de lol ging ervanaf. Bovendien is misschien 10 procent van het klassieke repertoire echt interessant. Al die celloconcerten van Vivaldi, wat moet je ermee. En bijna alle uitvoeringen klinken tegenwoordig hetzelfde.“

Sulic: „We kwamen elkaar na jaren weer tegen in Londen. Daar ontstond het plan voor *Smooth Criminal*. Het koste slechts een paar minuten om een arrangement te maken. We voerden het uit in zijn dorp in Kroatië en plaatsten het op internet. In een wereldstad als Londen werden we niet beroemd, op internet wel.“

Heeft 2Cellos een lange toekomst?

Sulic: „Het is de uitdaging om een puur instrumentale hit te schrijven. We willen ook originele filmmuziek componeren. Giovanni Sollima is ons grote voorbeeld, hij liet ons met alternatieve speeltechnieken, vreemde harmonieën en improvisaties zien hoe oneindig veelzijdig de cello als instrument is. Laat staan twee cello's.“

2CELLOS, 24/10 23.59 Muziekgebouw aan 't IJ (uitverkocht).



Luka Sulic en Stjepan Hauser: 'Natuurlijk is het opvallend dat we AC/DC coveren en niet netjes Bach spelen, maar we willen de twee werelden combineren.' FOTO BART VAN HEEZIK

2Cellos Kroatisch duo gaat van YouTube naar Cello Biënnale

'Vivaldi klinkt ook best rock-'n-roll'

Hun covers van popnummers gingen in 2011 al heel snel *viral*. De twee klassiek geschoolde cellisten treden nu wereldwijd op. Over een maand geven ze hun eerste Nederlandse concert op de Cello Biënnale in Amsterdam.

WIEKE ESSCHENDAL

In een comfortabele houding zitten de twee goed uitziende Kroaten in de bar van het American Hotel. Het zijn twee lange dagen vol interviews en optredens geweest, dus de twee muzikanten, die samen het cello duo 2Cellos vormen, zijn een beetje baldadig. Achter hen in de vensterbank staan twee grote flessen Bacardi, waar ze zogenaamd uit drinken. Over enkele uren vliegen Luka Sulic (27) en Stjepan Hauser (28) alweer door naar Genève.

"Dit is hoe ons leven er nu uitziet. We vliegen van het ene naar het andere land om onze muziek te promoten. We zijn nu twee dagen in Amsterdam, maar hebben door alle interviews weinig kunnen zien van de stad. Dat is wel jammer, maar over een maandje zijn we hier weer," zegt Hauser.

"We hebben klassieke muziek van jongs af aan meegekregen. Mijn va-

der was ook cellist," zegt Sulic. Hauser vertelt dat toen hij op jonge leeftijd op de radio het geluid van een cello hoorde, hij direct verkocht was. "Het is precies het goede geluid voor mij, niet zo schel als een viool, en gewoon een mooi instrument met goede vibraties. Ik heb veel moeten opgeven tijdens mijn jeugd, omdat ik zo gedisciplineerd bezig was met mijn cello. Maar ik heb het ervoor over gehad. We leven nu in onze dromen van toen."

Op 24 oktober spelen ze tijdens de Cello Biënnale in de Grote Zaal van het Muziekgebouw aan 't IJ: hun eerste optreden op het grootste cellofestival van de wereld. "Dat wordt voor ons wel een bijzonder optreden, want er zullen overwegend cellisten in het publiek zijn. Dat is wel een ander publiek dan we gewend zijn. Maar misschien gaan we daar juist wel beter van spelen. Het zal in ieder geval een goede en leerzame ervaring worden."

Toen Sulic en Hauser hun eerste filmpje op YouTube plaatsten, ging het snel. Binnen enkele dagen was het al miljoenen keren bekeken en ging het rond op internet. "Ik weet nog dat ik het filmpje op YouTube plaatste en dat het binnen de kortste keren overal te zien was. Iedereen stuurde het rond op Facebook en Twitter. Ik snapte eigenlijk niet hoe het kon gebeuren. Hoe kon iedereen nou weten dat wij een liedje online hadden gezet?" vraagt Hauser zich af.

Na twee weken belde Elton John hen persoonlijk op om te vragen of ze mee wilden op zijn tournee. "Daar hoefden we niet lang over na te denken. Hij had het filmpje gezien via de

directeur van de Royal Academy of Music in Londen, waar ik destijds studeerde. Toen hij het aan Elton John liet zien, was die direct verkocht. Via de receptie van mijn opleiding heeft hij mijn nummer gekregen en toen werd ik gebeld. Ik denk dat ik nog nooit zo zenuwachtig ben geweest tijdens een telefoongesprek als toen," zegt Sulic.

Ze zijn een vreemde eend in de bijt van de klassieke muziekwereld. Toch juichen veel van hun collega's toe wat ze doen. "Andere klassieke muzikanten hebben echt respect voor ons. Ze weten dat we er hard voor gewerkt hebben, dus ze gunnen het ons ook. Voor ons album hebben we ook samengewerkt met gerenommeerde klassieke muzikanten. En ze zijn ook wel blij dat we dit doen, want op deze manier trekken we een groot en jong publiek richting klassieke concerten."

Op de vraag of ze voor altijd doorgaan met coveren, antwoorden ze: "Natuurlijk is het opvallend dat we AC/DC coveren en niet netjes Bach spelen, maar we willen gewoon deze twee muziekwerelden combineren. De muziek van Vivaldi is ook best rock-'n-roll bijvoorbeeld, daar zit zo veel kracht in. We vinden het heel leuk om covers te spelen. Maar we willen vooral doen waar we zelf zin in hebben," sluit Hauser af.

'Elton John belde, zo zenuwachtig ben ik nog nooit geweest'

De Cello Biënnale Amsterdam dankt

Hoofdbegunstigers

VSBfonds
Fonds 21

Subsident

Gemeente Amsterdam

Fondsen

Fonds Podiumkunsten
Ammodo Fonds
Prins Bernhard Cultuurfonds
J.H.O. Montauban-Ballintijn Fonds
Jacoba Fonds
Jonge Musici Fonds
Hausta Donans Fonds
SENA fonds
Amsterdams Fonds voor de Kunst
Fonds Cultuurparticipatie
WJO De Vries Fonds
Madurodam Fonds
Hendrik Muller's Vaderlandsch fonds
M.A.O.C. Gravin van Bylandt Fonds
Maurice Amado Foundation
Goethe Instituut
Institut Français
U.S. Embassy

Partners

Muziekgebouw aan 't IJ
Bimhuis
Conservatorium van Amsterdam
Kronberg Academy
Eye Filminstituut
Prinses Christina Concours
Openbare Bibliotheek Amsterdam (OBA)
Omroep MAX
Oorkaan
NPO Cultura
Radio 4
IAMsterdam
Het Parool
PTA

Sponsors

Bonhams
D'Addario
De Vreede Advocaten
Loyens&Loeff
Mövenpick
Van Doorne Advocaten

Mecenaat

Familie M. Laqueur
Mw. E. Wessels
Mw. T. van Leersum
Mw. M. Bonnema-Kok

Casalskringen

Familie Laseur
Familie Valk/Calkoen

Begunstigers Anner Bijlsma Award

Stichting Franse Akker
Für Elise CBA Fonds
Fam. Straatman-Bausch

Vrienden en donateurs

Een steeds groter wordende kring van vaste vrienden ondersteunt de Biënnale met een incidentele of meerjarige gift. Hun bijdrage is een onmisbare pijler onder het fundament van de Cello Biënnale Amsterdam. De Biënnale dankt de vele vrienden en donateurs, verzameld in de kringen Casals, Rostropovitch, Feuermann, Du Pré en Boccherini.

Bestuur Cello Biënnale Amsterdam

Anton Valk voorzitter
Ester de Vreede secretaris
Saskia Laseur penningmeester
Monique Bartels
Marijn Ornstein
Rob van Schaik
Joost Westerveld
Fritz Schröder

Bestuur Anner Bijlsma Award

Job Cohen voorzitter
Julienne Straatman vice-voorzitter
Anton Valk secretaris
Tanja Nagel penningmeester
Marjoleine de Boorder

Comité van Aanbeveling

Anner Bijlsma Cellist
A. van Bochove Oud-President-Directeur en CEO Martinair Holland N.V.
Drs. G.J. Cerfontaine Voormalig CEO Schiphol Group
Prof. Ir. W. Dik Voorzitter Stichting Nationaal Muziekinstrumenten Fonds en Oud-Voorzitter Raad van Bestuur Koninklijke KPN N.V.
Anna Enquist Schrijfster
Prof. V. Halberstadt Hoogleraar (emeritus) Openbare Financiën Universiteit Leiden

Mr. C.J.A. van Lede Voormalig Voorzitter Raad van Bestuur AkzoNobel
Voormalig voorzitter werkgeversorganisatie VNO

Mr. J.W. Loot Oud-Algemeen Directeur Koninklijk Concertgebouworkest, Orchestre National de France

Marijke van Oordt Voormalig directeur Stichting Studiefonds Oskar Back

Mr. S.A. Reinink Algemeen Directeur Het Koninklijk Concertgebouw

Dr. M. Sanders Oud-Algemeen Directeur Het Koninklijk Concertgebouw

Drs. J.B.M. Streppel Voormalig Lid en CFO Raad van Bestuur Aegon N.V.
Voorzitter van Monitoring Commissie Corporate Governance

E.W. Veen Oud-Directeur Stichting De Nieuwe Kerk en Stichting Hermitage Amsterdam

Quirine Viersen Celliste

H. Zwarts Oud-Voorzitter Kamer van Koophandel Amsterdam

Organisatie

Maarten Mostert artistiek directeur
Johan Dorrestein zakelijk directeur
Michaël Neuburger productieleider
Dorien de Bruijn productie/coördinator vrijwilligers

Tjakina Oosting productie Hello Cello Orkest, Hello Cello dagen en scholenproject De Bestorming
Nellie Cornelisse productie Entreehal en Foyerdeck

Harm van Heerikhuizen productie, foto-archief

Claire Reeves publiciteit

Daan Holthuis stagiair marketing & Cello&Film

Patty Hamel secretaris jury NCC

Hanneke van Willigen office manager

Saskia Meijs programmering Cello Lounge

Renée Vulto coördinatie ontvangst & Cello Lounge

Irene Kok, Emma Kroon social media

Saskia Törnqvist redactie festivalboek

Gerard Boltje financiële administratie

Mirjam van Hengel productie Cello & Poëzie

Ellen Kromhout vormgeving gebouw en Cello Coupé

Sarafina Sap website, interne communicatie

Leander Lammertink grafische vormgeving

Beitske de Jong Biënnale TV

Nander Cirkel Biënnale TV

Darren Carter video

Zonder vrijwilligers geen Cello Biënnale

De 5e editie van de Cello Biënnale is tot stand gekomen met de hulp van maar liefst 51 vrijwilligers. Niet alleen tijdens, maar ook in de aanloop naar het festival helpen zij bij ontelbare grote en kleine dingen, zoals flyeren, mailingen verzorgen, welkomstpakketten maken en veel berichten posten op de sociale media.

Tijdens het festival begint de dag al vroeg: de jus-pers-ploeg staat om half 8 paraat voor Bach & Breakfast. In totaal persten ze ruim 11.000 sinaasappelen.

Vervolgens bemannen vrijwilligers de informatie- en merchandise balies en het productiekantoor, worden artiesten ontvangen of naar repetities gebracht, worden podia op- en afgebouwd, worden podia op- en afgebouwd, worden boodschappen gedaan, de website bijgehouden en worden bloemen gegeven. Tijdens het avondconcert verandert restaurant Zouthaven in een lounge en diep in de nacht tovert de laatste ploeg vrijwilligers het terug in een restaurant. Klaar voor een nieuwe dag...

Ons vrijwilligersteam is een mooie mix van bijzondere mensen met een warm hart voor de cello en de Cello Biënnale. Met hun tomeloze inzet bepalen ze voor een belangrijk deel de speciale sfeer die kenmerkend is voor de Biënnale. Zo zei een technicus van de grote zaal na een supersnelle ombouw: 'Zoals jullie met 10 enthousiastelingen in recordtijd een orkestopstelling van het podium aftrekken, daar kan geen professionele groep tegenop'. En zo is het!

Amke te Wies
Bas Goossens
Catarina Tavora
Charlotte Gulikers
Chieko Donker Duyvis
Dirk Rietveld
Els van den Oever
Emma Kroon
Eva van Schaik
Eva Héman
Eva Schierbeek
Evelien Fokker
Eveline Wuis
Felicia Dercksen
Geertje van der Linden
Gerrit Kracht

Hanneke van Willigen-Brouwer
Hans Neuburger
Heleen van der Weijden
Helen-Ann Ross
Hester de Beus
Hidde Hoogstraten
Hitske Asperts
Irene Kok
Joanna Cieslak
Joty Franken
Kalle de Bie
Lena Tchernokondratenko
Lennart van der Sman
Lidewij Faber
Liesbeth Nienhuis
Lisa Jonk

Lucy van Dael
Majanka Timmers
Marina Kok
Melle de Vries
Merel Dercksen
Mirthe de Jonge
Monique Roosenburg
Pauline Ruys-Lee
Pieter de Koe
Qurine van Wijngaarden
Rachelle Berends
Renee Timmer
Robert Ploem
Sari Tollenaar
Siegfried Crabbe
Veerle Schutjens

'Let the good times roll: tap into the enthusiasm and make way for the sixth edition of the Amsterdam extravaganza 21-29 October 2016. The fat lady has yet to sing!' The Strad - October 2014



De zesde Cello Biënnale Amsterdam vindt plaats van vrijdag 21 tot en met zaterdag 29 oktober 2016.

De Sneak Preview vindt plaats op 31 oktober 2015.

Colofon

Redactie: Cello Biënnale Amsterdam
Ontwerp: Werner Studio, Leander Lammertink
Fotografie: Keke Keukelaar, Sarah Wijzenbeek, Anna van Kooij,
Dirk Rietveld, Ben Bonouvrier, Fred van de Biezen, Leander Lammertink.

Contactgegevens

Cello Biënnale Amsterdam
Piet Heinkade 5, 1019 BR Amsterdam
020 519 18 08
www.cellobiennale.nl, info@cellobiennale.nl



Cello Box: Katharina Gross



Sanju Sahai, Shubendra Rao, Saskia Rao-de Haas



Hello Cello Orkest



Órs Köszeghy



Amaryllis Dieltiens, Dmitri Ferschtman



Nicolas Alstaedt



Cello Coupé



Doris Hochscheid, ASKOISchönberg

'Het uitverkochte openingsweekend zet de toon. Vaste stek Muziekgebouw aan 't IJ is de hele dag in beweging, met ontbijt- en lunchconcerten tot en met nachtprogrammering.' De Volkskrant

'De Cello Biënnale Amsterdam is verreweg het grootste cellofestival van de wereld. Nu staat het eerste lustrum voor de deur. Negen dagen lang zullen de snaren weer gonzen in het Muziekgebouw aan 't IJ, van vroeg in de ochtend tot in de kleine uurtjes. Artistiek leider Maarten Mostert is trots op de gemoedelijke sfeer. 'Cellisten zijn toffe types', karakteriseert hij de soort. Lachend: 'Ze doen iets minder moeilijk dan violisten.' De Telegraaf

'While gloom and doomsters would like us to believe that classical music is declining in popularity, the most recent Biennale suffered no setbacks in turnout or program variety. To the contrary, Biennale statistics shout hallelujah. The cello event nonpareil boasted a staggering 77 concerts, musical events and master classes with a record number of 26,710 visitors in attendance.' The Strad

Hoofdbegunstigers



Gesubsidieerd door



Fondsen



J.H.O. Montauban-Ballintijn Fonds
Jacoba Fonds
Jonge Musici Fonds
Hausta Donans Fonds



Ars Donandi &
W.J.O de Vries fonds

Maurice Amado Fonds



Partners



Sponsors



Bonhams



I amsterdam.

cellobiennale.nl